

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 8 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izbija vsak dan opoldne — Mesečno a naročnina 6.— Br. za inozemstvo 15.20 Lir

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Na libijsko — egiptski meji

Cete osi se na novo razvrščajo ob libijsko-egiptski meji, do kamor so pregnale bežečega sovražnika — Ogromen vojni plen v Tobruku — Nad 25.000 ujetnikov, med njimi 6 generalov

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 22. junija naslednje 755. vojno poročilo:

Ko so zasedle in očistile tobruško pokrajino, se sedaj cete osi na novo razvrščajo proti libijsko-egiptski meji.

Iz prve površne cenitve v Tobruku zajetega vojnega plena je razvidno, da je bilo zaplenjenih več sto topov, več sto motornih vozil, kakih 100 tankov in ogromna skladišča streliva, živeža in goriva. Potrjuje se zajetje nad 25.000 ujetnikov, med njimi po-

večjina posadke in 5 drugih generalov. Letalstvo je živahno obstreljevalo s strojnimi in razpršili sovražne oddelke na umiku. Nemški lovci so sestrelili dve letali tipa »Curtiss«, tretje letalo pa je sestrelila protiletalska obramba v Bengaziju. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Skupine bombnikov so napadle oporišče Halfar na otoku Malti.

Nad Sredozemskim morjem je bilo v bojih uničenih 6 torpednih letal tipa »Beaufighter«.

Poskus sicer ni uspel, vendar pa to visoko britansko poveljstvo ni motilo, da ne bi pokojnega odklikovalo z najvišjim odklikovanjem za vojaško hrabrost. Iz vsega poročila pa je razvidno, da se britansko poveljstvo poslužuje tudi najbolj neelojalnih načinov borbe, ki so v nasprotju z najosnovnejšimi vojnimi pravili in ki so morda veljale v času trojanske vojne.

Napredovanje Japoncev na Kitajskem

Tokio, 23. junija. s. Po informaciji lista »Asahi« so japonski oddelki, ki operirajo v pokrajini Honan, dovršili zasedbo kraja Tijeneseoni, ki leži 20 km južno od Linšana v severnem pasu pokrajine. Japonci so nato zasedli tudi neko višino velikega strateškega pomena na odseku pri Linšanu.

Moskva odklonila pomoč čungkinški vladi

Sanghaj, 23. jun. s. Listi objavljajo vest, da je Sovjetska vlada zavrnila nujni poziv čungkinške vlade za pomoč v orožju s pripombo, da vojna z Nemčijo absorbira vso sovjetsko vojno proizvodnjo.

Nova tajna prestolnica

Bangkok, 23. jun. s. Tajska vlada je sklenila preločiti prestolnico iz Bangkoka v obmejni predel med pokrajinama Sraburi in Sri-Aiauthija. Nova prestolnica, ki bo dobila novo ime, bo imela neprimerno večjo površino od Bangkoka in bo zgrajena po večeracionalnem regulacijskem načrtu. Kraljevi ukaz za izgraditve nove prestolnice bo v kratkem izšel. Že sedaj pa je prepovedana v Bangkoku gradnja novih vladnih in javnih poslopij.

Tokio, 23. jun. s. Na posebni konferenci strokovnjakov, ki se bo sestala 25. t. m. v Tokiu, bodo proučevali načrt za zgraditev transkontinentalne azijske železnice, ki naj bi zvezala Sanghaj z otokom Sonan (Singapur).

Živahno letalsko udejstvovanje

Neprestano zasledovanje bežečih sovražnih kolon — Bombardiranje letališč in zbirališč sovražnih čet

Berlin, 23. junija. s. Doznava se iz vojaškega vira, da so večeraj 755. vojno poročilo. Ko so zasedle in očistile tobruško pokrajino, se sedaj cete osi na novo razvrščajo proti libijsko-egiptski meji. Iz prve površne cenitve v Tobruku zajetega vojnega plena je razvidno, da je bilo zaplenjenih več sto topov, več sto motornih vozil, kakih 100 tankov in ogromna skladišča streliva, živeža in goriva. Potrjuje se zajetje nad 25.000 ujetnikov, med njimi po-

večjina posadke in 5 drugih generalov. Letalstvo je živahno obstreljevalo s strojnimi in razpršili sovražne oddelke na umiku. Nemški lovci so sestrelili dve letali tipa »Curtiss«, tretje letalo pa je sestrelila protiletalska obramba v Bengaziju. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Skupine bombnikov so napadle oporišče Halfar na otoku Malti.

Nad Sredozemskim morjem je bilo v bojih uničenih 6 torpednih letal tipa »Beaufighter«.

Nemški novinar o zavzetju Tobruka

Berlin, 23. junija. s. Posebni vojni dopisnik Lutz Koch, ki se je še večeraj mudil v Tobruku, kakor je včeraj skupno z italijanskimi in nemškimi četami, je z letalom prispel v Berlin in se je tekom dne razgovarjal z zastopniki nemških listov, nato pa z inozemskimi novinarji. Koch je na kratko opisal tragično fazo bitke, ki se je zaključila z bliskovito zmago. Res se lahko reče, da je dejal, da je bil Tobruk osvoboden z udarom pgti. Pripomnil je nadalje, da so cete osi zaplenile v trdnjavi tolikšne količine vojnega gradiva, da zadostujejo za oskrbo cele armije. S posebnim poudarkom je Koch govoril o prispevanju italijanskih vojakov k zmagi.

Uničen simbol

Monakovo, 23. junija. s. Listi objavljajo navdušene komentarje o zasedbi Tobruka. List »Münchener Neuste Nachrichten« piše: S Tobrukom so Angličje izgubili simbol svoje pretekle vztrajne odpornosti, v kateri so iskali tolažbo za vse druge izgube. Smatrali so odpor britanskih čet v Tobruku za pogoj bodoče zavezniške ofenzive. Sedaj pa je ta simbol uničen za vedno.

General Rommel povišan v feldmaršala

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 23. junija. s. V priznanju velikih zaslug, ki si jih je pridobil v bitki na afriškem bojišču, je Hitler imenoval vrhovnega poveljnika

Zmeda v Londonu

Dočim so se prej hvalili z veliko premočjo, se zdaj izgovarjajo na slabšo kakovost materijala

Stockholm, 23. junija. s. Padec Tobruka je povzročil v Londonu pravo zmedo. Čeprav ni prišel popolnoma nepričakovano, kakor pišejo švedski listi, je bil padec trdnjave vendarle tako nagel, da je v samih vojaških krogih niso takoj znašli, čeprav so priznali popolno taktično zmago Rommela. Opozarjajo pa na slabšo kakovost bojnega gradiva in omenjajo med drugim, da so se osne cete posluževale znamenitih topov kalibra 88 mm, montiranih na težkih avtomobilih, kar daje operativnim enotam izredno hitrost manevriranja, med tem ko so moral Angličje sprti postavljati svoje topovske postojanke.

Vojaški sodrušnik lista »Observer« piše, da so se Italijani in Nemci še enkrat izkazali daleč boljše od Angličev, zlasti ko gre za to, da se okoristijo na izkušnjah. Največje razočaranje pomeni za vojaške strokovnjake delovanje letalstva v vsem poteku te bitke. Vedno znova je bilo namreč slišati z britanske strani, da je angleško letalstvo na afriškem bojišču močnejše od sovražnega. Sedaj pa je njegovo delovanje med bitko prava tajnost za vsakega.

Oliver Steward, diplomatski sodrušnik lista »Sunday Express«, ki velja za največjo avtoriteto v letalskih vprašanjih, odkrito priznava, da je bila javnost »slabo obveščena glede afriških stvari.« Celo največji optimisti pravijo, da so Angličje sicer imeli po številu letal premoč, da se pa niso znali poslužiti za vsako posamezno okoliščino bitke primernih in odgovarjajočih tipov letal. Dejstvo, da angleško letalstvo še vedno ne pozna strmojlovcev, ugotavlja tudi to pot z največjo trpkostjo.

Berlin, 22. junija. s. Listi posvečajo svoje komentarje največjemu dogodku dneva, zavzetju Tobruka. Po splošnem mnenju spada ta angleški neuspeh v vrsto znanih anglosaških porazov, ki se označujejo z imeni Hongkong, Singapur in Corregidor in ki predstavljajo prav toliko temeljnih kamnov na poti k neizogibnemu in popolnemu uničenju nasprotnika. Pomen Tobruka za os pade vsakomur takoj v oči, čim obrne svoj pogled na zemljevid. Upoštevati je nadalje treba, da je tudi Malta izgubila medtem za Britance svojo vrednost kot ofenzivno pomorsko oporišče. Dramatični položaji, v katerem se je znašla ta britanska trdnjava v Sredozemlju, je prišel najbolj do izraza prav v zadnjih tednih o priliki britanskih poskusov, da bi oskrbeli otok z nujno potrebnim živežem in gradivom. Lista »Zwölfuhrblatt« in »Montagpost«, ki se pečata z istim argumentom, navajata z ironijo nekatere nove, še trditve sovražne propagande glede faz vojnih operacij v Libiji pred padcem Tobruka in glede na izid, ki so ga anglosaški vojaški

strokovnjaki napovedovali v svojih tolmachenjih. Agencija Reuter je na primer še večeraj trdila, da je Tobruk postal za os nerešljiv problem, čes, da je moč Tobruka večja kakor kdajkoli prej in da bo poskus za njegovo zavzetje pomenil popolno in dokončno uničenje oboroženih sil oči. Kaj bo sedaj k vsemu temu rekel Churchill, vprašuje list »Zwölfuhrblatt«, ki je tedaj, ko je zvedel, da sile osi napadajo v smeri proti Tobruku, izjavil: »Dobro, saj prav to smo želeli.« Angliški premier, zaključuje ironično nemški list, je sedaj lahko zadovoljen.

Odmev po svetu

Tanger, 22. junija. s. Padec Tobruka je prišel kakor strela z jasnega neba za angleško kolonijo v Tangerju, saj je britanska propaganda celo večeraj skušala dokazati, da predstavlja tobruška trdnjava za os nevarno grožnjo, temveč tudi smrtno past. Nasprotno pa je med tangerskimi Italijani zbudil največje navdušenje. V župni cerkvi sv. Franciška se je italijanska kolonija v navzočnosti konzularnih oblasti, zastopstev fasija in drugih odličnikov udeležila svečanega Te Deuma v počastitev zmage italijanskega orožja.

Poskušen umor generala Rommela

Berlin, 23. jun. s. V uradnem komentarju o prijetju Heydrichovih morilcev se prvič govori tudi o poskusu umora generala Rommela, ki ga je pred kratkim poskušal izvršiti neki major 8. britanske armade.

Doprinos Rumunije v prvem letu vojne

Rumunija se bo borila do končne zmage

Bukarešta, 23. junija. s. Sporočilo predsedstva vlade ugotavlja, da znašajo celokupne izgube svete vojne proti boljševizmu 5989 oficirjev, 2633 podoficirjev in 147.942 vojakov mrtvih ali izglubljenih. Bukarešta, 23. jun. s. Podpredsednik rumunske vlade prof. Mihail Antonescu je v navzočnosti ministra za narodno obrambo ter državnih podtajnikov za letalstvo in propagando osebno prečital inozemskim novinarjem poročilo o rumunskih izgubah v prvem letu vojne z boljševizmom. Pripomnil je, da je hotel osebno prečitati to sporočilo inozemskim novinarjem zato, da s tem poudari izgubo rumunske krvi in doprinos Rumunije v 1. letu vojne proti boljševizmu. Dejal je nadalje, da ne želi komentirati uradnega poročila, kajti v vojnem času ima le orožje besedo. Poudaril je le, da se želi Rumunija boriti do konca za dosego vseh določenih ciljev in za maščevanje vseh omih, ki so padli zaradi sovjetskega napada, kakor tudi za to, da brani zasebno lastnino, ki je osnova narodnega socialnega reda. Prav tako se Rumunija bori za večjo pravico in čast ter za rešitev Evrope pred komunistično nevarnostjo. Svoje izjave je podpredsednik vlade zaključil s sporočilom, da je rumunska vlada sklenila podeliti razna odklikovanja za vojaško hrabrost poveljnikom in borcem v Sovarni Afriki iz hvalečnosti za njihove junaške podvige.

Vedno hujši pritisk na Sevastopolj

Vse obalne utrdbe na severnem trdnjavskem področju zavzete — Ozemlje pred severno lukco očiščeno — Na jugu zavzete višinske postojanke — Sovražni protinapadi zavrnjeni

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 22. jun. Vrhovno poveljstvo nemške vojaške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V severnem delu sevastopolske trdnjave so bile v hudi borbi zavzete obalne utrdbe in ozemlje pred severno lukco očiščeno. Na skrajnem pomolu so bili uničeni zadnji ostanki sovražnika. Na ostali obkoljevalni fronti so nemške in romunske cete ob učinkoviti podpori letalstva zavzele več utrjenih in močno branjenih višinskih postojank. Pomorni protinapadi sovražnika so ostali brez uspeha.

Nad Sevastopoljem in nad Doncem so nemški lovci sestrelili večeraj 28 sovražniških letal.

V južnem delu vzhodne fronte so letalski oddelki bombardirali z dobrim uspehom železniške naprave in sovražnikove oskrbovalne kolone.

V srednjem delu je bilo zavrnjenih več sovražniških napadov. V zaledju je bilo uničenih več boljševiških tolp in taborišč. Na fronti pri Volhovu je sovražnik ponovno napadel z močnejšimi silami ob podpori tankov. Hudi boji še trajajo.

V severni Afriki je brodovje nemških brzih čolnov izsledilo v jutranjih urah 21. junija pred tobruško lukco oddelke manjših angleških pomorskih enot na begu in ga uničilo. Ena stražna ladja, 6 obalnih ladij in transportna ladja s 4500 tonami, ki je bila še prej poškodovana med letalskim na-

padom, so bile potopljene. Nadalje obalne ladje so bile zaplenjene in je bilo pri tem ujetih 165 ujetnikov. Nemško brodovje si je izsililo dohod v notranjo lukco Tobruka.

Število v bojih za Tobruk ujetih angleških vojakov se je povečalo na 28.000. Zaplenjenih ali uničenih je bilo nad 100 tankov. Ugotavljanje plena topov in drugega težkega orožja še ni končano.

Na Malti je bilo bombardirano letališče Lucca.

Pred nizozemsko obalo so minolovci potopili v nočni borbi 3 angleške topničarke in poškodovali več drugih sovražniških enot. Sovražnik je nato prekinil borbo. Mornariško topništvo je sestrelilo 2 angleški letali.

Letalske sile so v pretekli noči napadle lukco in mesto Southampton. Z zažgalnimi in rušilnimi bombami je bila povzročena velika škoda na vojaško važnih napravah. V oskrbovanju naših čet v Afriki, pri napadih na sovražnikove pomorske zveze in uničevanju sovražnika so se posebno odklikovale nemške pomorske sile, ki operirajo pod vodstvom viceadmirala Waldholda. V borbi pred nizozemsko obalo so je posebno odklikoval minolovec pod vodstvom višjega krmljarja Oesera. Pred Sevastopoljem sta se odklikovala s posebnim junaštvom mešani oddelki pionirjev in pehote pod vodstvom kapetana Walterja in pionirski bataljon pod vodstvom kapetana Graumanna.

vrnila na svoje oporišče z dobrimi izvidniškimi rezultati.

Ameriške čete v Angliji

Lizbona, 23. jun. s. Iz Londona poročajo, da so severnoameriške cete, ki so bile doslej razmeščene na Severnem Irskem, razmestili na raznih področjih Anglije.

Pogreb Hühneleina

Monakovo, 23. junija. s. Ob Hitlerjevem udeležju je bil svečan pogreb šefa motoriziranih sil narodno-socialistične stranke Hühneleina. Pogreba so se udeležili tudi propagandni minister dr. Göttsel, ki je imel pogrebni govor, dr. Frank, Rust, Ohnesorge, več državnih tajnikov in vse najvišje oblasti Bavarke. Vojsko je zastopal maršal Keitel. Italijanskega veleposlanika Alfierijsa pa Pittaris. Hitler je v spomin na pokojnika odredil najvišje odklikovanje.

Danski kralj Kristijan obolel

Kodanj, 23. junija. s. Že nad 14 dni niso mešani videli kralja Kristijana na svojem običajnem sprehodu po ulicah prestolnice v zgodnjih jutranjih urah, ko je navadno jahal skozi mesto, kar je vzbudilo zaskrbljenost za njegovo zdravje. Izvedelo se je, da je vladar opustil dnevni sprehod na konju, ker je zbolel. Večeraj je bilo objavljeno uradno sporočilo zdravniškega kolegijsa, ki vladarja zdravi, in ki pravi, da bolezensko stanje ni resno. Kralj se zdravi v neki holandski bolnišnici, kjer mu osebno streže kraljica Aleksandrina, ki biva v sosednji sobi. Kralja so obiskali člani družine in se še nadalje bavi z državnimi posli.

Slovaški vojni minister zapustil Zagreb

Zagreb, 23. jun. s. Po kratkem bivanju je zapustil Zagreb vrhovni poveljnik slovaške vojske in minister narodne obrambe Katlos.

Dovoljena samo prodaja tipiziranih koles

Rim, 23. junija. s. Ministrstvo za korporeacije je že z ukrepom dne 30. marca t. l. odredilo, da je prodaja eno ali dvosedelnih koles, ki ne odgovarjajo trem enotnim tipom z določenimi značilnostmi in cenami, dovoljena samo do 30. junija t. l. Pre toku tega roka se ne bodo več smela prodajati kolesa, ki niso tipizirana v smislu zgoraj navedenega ukrepa.

Jogurt iz rastlinskega mleka

Barcelona, 23. junij. s. Neki kemik farmacist je pripravil nov jogurt iz rastlinskega namesto iz kravjega mleka. Novi preparat so preizkusili v različnih barcelonskih bolnišnicah z najboljšim uspehom. Po mnenju zdravniških izvedencev je v tem jogurtu več terapevtskih lastnosti kakor v običajnem in je tudi bolj redilen.

Lepi sadovi smotrne glasbene vzgoje

Pokazali so se tudi na drugi sklepni produkciji Glasbene akademije in srednje glasbene šole

Ljubljana, 23. jun.

Kakor na prvi sklepni produkciji gojenec srednje glasbene šole in Glasbene akademije, tako se je tudi na drugi sklepni produkciji razodela nadarjenost in topla vnema gojencev. Spretnost se prepleta s talentom, ambicija z marljivo prizadevnostjo. Rezultat je prečipljiv uspeh, ki prinaša nastopajočim izpodbudo, zavodnemu profesorstvu zboru pa množico ugled in sloves. Dognana izvežbanost izvajalcev izprizuje pravilno metodično smotrno glasbenega pouka, ki so si ga pridobili v sohlavnateljstvu J. Betetta, prof. F. Capponi-Ušaka, prof. J. Šlajsa, rektorja A. Trosta, prof. Ang. Trostovec in prof. Z. Zarnikove. Izbrane skladbe klavirja, roga, violine in petja pa pričajo o posrečeni izbiri primerne skladbe.

Pri klavirju so se izkazovali gojenka II. letnika SGS Jelka Stareževa, ki je spretno izvajala Ljadovljevo »Bolest« in Dvorakovo »Silhueto« št. 3, Ada Burgerjeva (III. letnik Glasbene akademije), ki je z živahnostjo zaigrala res veselo žuborečo Lisztovo »Ples valčkov«, ter končno Sveto Marolt (II. letnik pedagoškega oddelka Glasbene akademije), ki je z zrelostjo ter glasbeno inteligenco podajala Novakovo klavirsko skladbo Balado po Byronovem »Manfredu«.

Umetniško občutje je prevevalo izvajanje violinstke Jelke Staničeve (prvi letnik GA) ob težki Vieuxtempsovi skladbi »Koncert v d-molu«. Staničeva je ljubljanskemu glasbo ljubecem občinstvu, ki redno poseja vsakoletne sklepne produkcije nadarjene glasbene mladine, že dobro znanka. Z zanimanjem je spremljala njeno rast od prvega nastopa pa do smotnega, ki nam jo je pokazal na visoki stopnji glasbenega dojemanja ter reproductivnega oblikovanja. Staničeva združuje na zelo posrečen način umetniško glasloško spretnost s poduhovitostjo umetniškega občutja. Občinstvo je pravilno doumelo njeno zrelost ter ji tako navdu-

šeno vzdikalo, da je morala dvakrat na oder.

E. Gablerjev »Koncert«, prvi stavek, je imenitno izvajal na rogu Janez Znidar, gojenec petega letnika SGS. Tehnična spretnost ga usposablja za težje, napornejše skladbe, ki terjajo že primerno stopnjo rutine in temeljite izoliranosti. Staničeva in Znidarja je izpodbudno, vneto spremljala na klavirju Marta Bizjak-Vajalo.

V tehniški presledkih so si sledili gojenec pevskih šol. Sopranistka Marija Tiranova (VI. letnik SGS) je zapela učinkovito Beethovovo koncertno arijo »Podlež, ti! Izdajalec!« Pela jo je doživljeno, prisrčno. Njen sopran je obsežen, potrebuje pa še nege ter oblikovanja. Priporočljiva je večja pozornost izgovorjavi. Dobro pevko je skladno spremljal na klavirju Ciril Cvetko. Baritonist Slavko Štrukelj (IV. letnik SGS) je tudi že dobro znan. Svoje izdatne pevke odlike je pokazal ob Renejevi ariji v prvem dejanju iz Verdijeve opere »Ples v maskah«. Njegov bariton je toplo barvit in prodoren v vseh legah izenačen. Smotno izpolnjevanje mu bo pripravilo pot k novim, še lepšim uspehom. V Samu Hubadu je imel odličnega spremljevalca na klavirju. Tudi Franc Langus (II. letnik SGS) razpolaga z močnim, polno zvenčim baritonom. ki pa še ni dobera izčiščen. Tudi Langus si bo s sistematičnim vžebanjem olajšal rahle nedostatke pri izgovorjavi.

Vsi nastopajoči so navdušili številno občinstvo, ki je prihitelo z zanimanjem tudi k drugi sklepni produkciji in veliko filharmonično dvorano dobro zasedlo. Pričakovane občinstva je bilo bogato poplačano: menilo je, da gre k navadni šolski produkciji, pa je doživelo lep koncert. Prodoren uspeh obeh prvih sklepnih produkcij navedenih glasbenih zavodov bo izpodbudil ljubljansko glasbeno občinstvo k čestni udeležbi na tretji sklepni produkciji, ki bo jutri v sredo 24. junija v mali filharmonični dvorani.

Devet živilskih nakaznic

so našli pri stanovalcu cukrarne

Pred sodnikom poedincem se je zagovarjal tudi zaradi prekrpčevanja s kruhom — Bil je obsojen na tri mesece in 18 dni zapor

Ljubljana, 23. junija

Pred sodnikom poedincem okrožnega sodišča s. o. s. Spornost so bile večerji tri razprave zaradi prestopkov po uredbi o cenah in uredbi o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije. Obtožnico je zastopal državni tožilec Branko Goslar.

V dolgi vrsti obtožencev, ki so se doslej že zagovarjali zaradi prestopkov po protidraginjskih uredbah, je bil večerjajši obtoženec 30letni mornariški mehanik Karel Johansen najnovejši pojav. Mož se je rodil v Jasseyu v Rumuniji, pristojen je v Trondheim na Norveškem, je evangelijske vere in kakor je sam izjavil, doslej se ni bil razlozil. Pred sodnikom se je zagovarjal v srbskem jeziku. Moral je bržkone dolgi časa živeti v Srbiji, saj se je civilno poročil tudi na norveškem konzulatu v Beogradu.

Zdaj se je znašel v Ljubljani in kakor mnogo drugih njegove vrste, ga je sprejela pod svojo streho cukarna. Dne 11. maja je bil aretiran, ko se je vračal s trga v cukarno. Otvrdil je, da ga prekrpčuje s kruhom in ga prodaja znatno dražje, kakor je dopustno po maksimalnem ceniku. Ob aretaciji so našli pri njem devet živilskih nakaznic raznih stanovalcev cukrarne in tudi osebe izven nje. Zapolnili so mu tudi nabavno knjižico za mleko, glasečo se na ime neke ženske.

Pri preiskavi in v začetku tudi na večerjajši razpravi je zatrjeval, da je ovdaba zaradi kruha izmislija. S kruhom da ni nikoli prekrpčeval. Tu pa tam pa je napravil svojim stanovalcem uslugo, da jim je po njihovem naročilu prinesel kruh, ko so mu izročili svoje krušne nakaznice. Skliceval se je na štiri priče. Toda prav te priče so ga popolnoma pustile na cedilu. Izpovedale so, da so večkrat kupile od njega pekovski kruh iz enotne moke, bodisi v hlebkah, ki stanejo pri 26 dkg po 2,30 lire, bodisi hlebkice, ki stanejo pri 260 dkg po 2,30 lire, bodisi hlebkice, ki stanejo 2,80 lire. Obtoženec je nekaj časa zatrjeval, da ga bremenijo priče zaradi maščevanja, toda za tako maščevanje ni bilo nobenega sprejemljivega vzroka. Ob koncu razprave je spoznal, da mu sodnik ne verjame in je skesan priznal, da je res prodajal kruh, kakor je navajala obtožnica.

Glede živilskih nakaznic, ki so jih našli pri njem, se je zagovarjal, da jih tri našli pred aretacijo našel v neki odvreni knjižici

pod posteljo stanovalca. Sodnik je njegovemu zagovoru prigovarjal, češ da bi moral izročiti nakaznice upravniku cukrarne, če je imel poštene namene. Obtoženec se je branil, da so bile tiste dni stopnice cukrarne vedno prepolne ljudi, ki so oddajali radijske aparate, in da ni mogel priti do upravnika.

Večina priče je neugodno izpovedala za obtoženca. Zanimivo je, da nekatere sploh niso vedele, da jim je izginila živilska nakaznica. Verjetno je, da so bile nakaznice bodisi kupljene, potem pa izpolnjene s tujim imenom.

Johansen je bil po čl. 7. uredbi o cenah in po §§ 61., 62. in 63. kaz. zak. obsojen na 3 mesece zapor in 400 lir denarne kazni, ki se mu na zaradi neizterljivosti spremeni v nadaljnjih 18 dni zapor. Po prestani kazni ga bo sodišče izročilo policiji, da ga izžene.

Zaradi napake v prevodu teksta maksimalnega cenika

Februarja je bila pred sodnikom poedincem okrožnega sodišča oproščena branjenka Neža Z. Obtožnica je bila dolga, da je predrago prodajala oglje v vrečah, in sicer po 1,50 lire, medtem ko je tedanji maksimalni cenik predpisoval ceno 1,20 lire. Proti razsodbi se je zaradi kršitve zakona pritožil državni tožilec in apelacijsko sodišče je zahtevalo državnega tožilca ugodilo. Obtoženka je bila spoznana za krivo, vendar pa v smislu § 21. kaz. zak. ni bila izrečena nobena kazni. Le stroške postopanja je morala plačati.

Skladno s to rešitvijo apelacijskega sodišča sta bili večerjajši rešeni tudi dve podobni obtožnici, ki sta se nanasali na predrago prodajanje bukovnega oglja. V prvem primeru se je zagovarjal Ivan S., trgovec s Celovške ceste. Prodajal je oglje v vrečah po 1,40 namesto po 1,20 lire, kakor je bilo predpisano. Dejanje je priznaval in trdil je, da je bil v dobri veri, da ravna prav. Po trgovskih običajih je razlika med odprtim ogljem in ogljem v vrečah. Bil je zaradi tega prepričan, da cena v maksimalnem ceniku ni bila mišljena za oglje v vrečah. Razliko med obema je priznal tudi kasnejši cenik, ki je določil za navadno oglje ceno 1,20, za oglje v vrečah pa 1,60 lire. Sodnik ga je spoznal za krivega prestopka, upošte-

vedeli, zakaj stoji osel tu liki steber? Po lahkomišelnem gonjaču, ki sedi zdaj morja v krmi in pijančuje, pa nihče ne vpraša.

— Osel, — dragi Hasan, — se je oglasil četrti, — pozna pot v mlin prav tako dobro ali pa še bolje kakor njegov gospodar. Najbrž je sploh pametnejši od gonjača. In njegova pamet mu pravi, da je breme, natorjeno na njegov hrbet krivo.

— Pri prerokovi bradi, prav praviš, Ali, — se je oglasil peti modrijan. — Vreče vse na eni strani od tal. Toda to bi še ne bila največja nesreča. Osel ima tehnejši razlog, da se ne gane z mesta. V eni uri bo lilo. To osel čuti. In zato ga ne veseli nositi žito po dežju, da bi bila mokra on in žito. To je pravi vzrok.

— Vi bi morali pomisliti, — je povzel besedo šesti modrijan, — kaj pomeni za osla nositi žito v mlin ob praznem vamu, v hudi vročini, soperi pred nevihto in po prašni cesti, dočim preže nanj od vseh strani izkušnje. Mar ste kratkovidni, da ne vidite osata ob poti?

— Vse, kar ste povedali, je pametno in tehtno, — je povedal še sedmi in zadnji modrijan svoje mnenje, — toda na največje nejezičenost najenostavnejše ste v svoji preveliki modrosti pozabili, kakor je pač navada. Ne smemo pozabiti, da imamo pred seboj osla. A osli so navadno leni.

Po teh besedah je dregnil osla v rebra. Toda osel se še vedno ni ganil z mesta. Hotel je sicer še ves čas storiti svojo dolžnost in odnesti žito v mlin, pa tega ni mogel storiti. Sedem modrijanov iz El-Gadha mu je namreč stalo na poti.

Osel in sedem modrijanov

Sedem modrijanov iz El-Gadha je stalo v krogu okrog starega osla, ki se je bil ustavil težko natočen v vrečami sredi kolovoza. V vrečah je bilo žito, ki naj bi ga odnesel v mlin Buškiru. O gonjaču pa ni bilo duha ne sluha.

Prvi izmed sedmih modrijanov je ovil konec svoje dolge sive brade okrog palca, rekoč: — Meni se zdi samo ob sebi umevno, da osel s tako smešno tenkimi nogami ne more nositi tako težkega bremena. Ose, gospodar tega osla je zelo nesposoben. Osel je njegov kapital, moral bi mu priznati, če bi hotel imeti kaj od njega. Zlasti bi ga moral pošteno nakrmniti.

— Motiš se, Ben Jusuf, — je odgovoril drugi modrijan. — Tudi če bi bile njegove noge tako debele, kakor so Hasanove, — pri teh besedah je oslinil z zgornjim pogledom svojega sosedo — bi osel na tako slabi cesti ne prišel naprej. Na vsakem koraku se človek od vrata pogreze v blato. Allah naj razsvetli vsaj v sanjah um našega župana, da se bo končno tudi pri nas storilo nekaj za vzdrževanje cest.

— Allah, ki ga žališ s svojimi nesmielnimi opazkami, — se je razvnel Hasan, ki je imel sam v občinskem svetu tehtno besedo, — nam pošlji po svojem nepojmljivem preudarku dež, ki razmecha poti do temeljev. Allah izliva tudi na naše glave ubijajočo solnčno vročino, v kateri se strdijo globoke kolešnice v kamen. Vi bi radi

vajoč pa vse okoliščnosti, po § 21. ni izrekel nobene kazni.

Enaka sodba je bila izrečena tudi proti Katarini S., trgovki v Klečah, ki je oglje prodajala po 1,50 lire. Oba obtoženca morata plačati stroške sodnega postopanja.

Prisedniki sodišča delavskega zavarovanja v Ljubljani

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na zakon o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922 in glede na predloge pristojnih sindikalnih organizacij odloča:

Zaradi preteka njihove poslovne dobe so odpadli prisedniki in namestniki prisednikov sodišča za delavsko zavarovanje v Ljubljani, ki jih je bilo imenovano ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje bivše jugoslovanske države z odlokom z dne 16. marca 1937, št. 95.504.

Imenujejo se za prisednike: Fabiani Pavel, Pavlin Franc, Laznik Vilko, Turk Vlado, Naglas Viktor, Hrovatin Makso, inž. Zupančič Franc, Znidaršič Anton, Hribar Peter, Pican Lovro, Praznik Janez, Jecovšek Josip, Jazbec Janko, dr. Skala Leon, Ogrin Rajko, Majcen Franc, dr. Kopač Andrej, inž. Likar Boleslav, dr. Urbanec Anton, dr. Vrčun Branko, Demšar Metod, Bricelj Nikola, Stefančič Franc, Erjavec Alojzij, Ogrin Leopold, Logar Filip, Tratar Alojzij, Toni Peter, Jemec Franc, Sitar Alojzij, Bec Josip, Likar Ciril, Cvetko Ernest, dr. Loreto Franc, Hartman Kamilo, Gerbec Bogomil, Vrečar Franc, Velkavrh Stanislav, Logar Rudolf, Vajdič Janez.

Imenujejo se za namestnike prisednikov: Motoh Bogomir, Jeras Edij, Stepič Mirko, Jurčič Simon, Kobi Srečko, Čemažar Josip, Slamič Franc, Kalin Savel, Govekar Karel, Otorepec Josip, Dežman Josip, Kajfeč Anton, Jankovič Alojzij, Pleničar Bogo, Vrančič Ivan, Pivk Oskar, Breje Ivan, dr. Kmet Stanko, Čurk Matko, Radovan Ivan, Markelj Ivan, Kern Ivan, Čej Leopold, Gusina Aleksander, Ražem Vladimir, Bizjak Henrik, Okretič Josip, Kerševan Stanislav, Gasperič Alojzij, Tavčar Leopold, Kattauer Uršula, Blagovič Josip, Palir Franc, Milharčič Luka, Miklavčič Franc, Vrančič Vladimir, Kršul Jernej, Čarman Franc, Vrečko Ivan, Možina Mihael.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana, dne 16. junija 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: **Emilio Grazioli**

Bodečnost črnogorskega gospodarstva

Rim, 20. junija

Črna gora je na poti širokopotezne gospodarske obnove. Da se vrne črnogorci običajni utrip njegovega življenja, je potrebno poskrbeti predvsem za okrepitev njegove družine, ki jo je podtalno škruvanje močno zrahljalo. Druga vzporedna naloga je reorganizacija črnogorskih občin. Kmetu bo treba prisločiti na pomoč s primernim agrarnim kreditom, s katerim se mu bo priskrbelo predvsem potrebno orodje in seme. O gospodarski obnovi črne gore je nedavno objavil tednik »Glas črne gore« zanimive misli. Rekonstrukcijsko delo se bo nanašalo na ozemlje med Cattarsko pokrajino, Cetinjem in Skadrom. To je stara črna gora, polna slavnih spominov, toda uboga glede gospodarskih možnosti. Značaj črnogorskega ljudstva je mlil in prebivalstvo bo z lahkoto razumelo prednosti nove organizacije. Poljedelstvo je osnova življenja črnogorskega ljudstva: zemlja pa je zelo skop. V črni gori si mnogo obetajo od osušitve Skadrskega jezera. Z njim se bo pridobilo precej za poljedelstvo zelo primerno zemljo. Obdelovanje zemlje pridobljene po osušitvi bi dalo novih vzpodbud poljedelski industriji, pridelovanju povrtnine, živinoreji, pridelovanju masla, pridobivanju kože in volne. Znatno zmanjšano Skadrsko jezero bi postalo pristanišče črne gore in bi posredovalo trgovino z Albanijo. Osušitvena dela bi zahtevala tudi regulacijo Drina in Bojane in ne bi bila pretežak, saj imajo Italijani v teh delih bogate izkušnje. Stroški za ta dela, za katera je že izdelan načrt, so bili svoječasno določeni na 200 milijonov dinarjev.

Drugo nujno gospodarsko važno vprašanje črne gore je pogozditev. Obširne gozdove, ki so pokrivali vso črno goro, so uničili Turki v stoletnih krvavih borbah. Rudarska industrija bi mogla uspešno izkoristiti ležišča smole in bauksita v Antivarskem okrožju, lignit pa v Beranah in Plevlju. Krajevna obrt (preproge, pletenje iz šib) bo podprta z delovanjem obrtnih šol. Tudi tujski pomet, že znaten vir dohodkov pred vojno, bo obnovljen, ko se bodo po vojni razmere znova uredile. Glede prometnih zvez bi bila koristna zlasti železniška proga, ki bi povežala Skadar-Podgorico-Danilovgrad in Nikšić. Ta proga bi imela političen, gospodarski in vojaški pomen. Zelo koristna bi bila obnovitev žične vzpenjače Cattaro-Cetinje s podaljškom do Rjeka. Tako bi bilo zvezano Adriatsko morje s Skadrskim jezerom. Žična vzpenjača je obratovala že od 1915 do 1918, potem pa so jo razdrli. Sedanja cestna omrežje je potrebno preurediti in prilagoditi potrebam prevoza predvsem živine in lesa, ki sta najvažnejša izvozna predmeta (Agit).

Naraščanje stroškov za nove ladje

Vodilno glasilo francoske trgovinske mornarice »Giornal de la Marine-Marchande« poroča, da so narasli v Angliji od začetka sedanje vojne stroški za gradnjo ladij za 50%. Tona jeklene pločevine je veljala leta 1939. še 10 funtov, zdaj pa stane 16 funtov. Poleg tega so se zvišale tudi meze v ladjedelnicah za 60%. V Ameriki se strokovnjaki vedno bolj zavzemajo za gradnjo lesenih tovornih ladij. V pismu, ki ga je poslal nekdo listu »Daily News«, se naglašajo dejstva, da za zmago v sedanji vojni ne bo zadostoval nit sedanji načrt gradnje novih ladij, tudi če bi se v polni meri uresničil. Zato bi bilo priporočljivo graditi napol lesene ladje. Toda temu se upirajo lastniki ladjedelnic in jeklarn in sicer iz konkurenčnih ozirov.

Obnovite naročnino!

Novi strašni komunistični zločini

Komunistični partizani so v št. Rupertu na Dolenskem ubili tankajšnjega župnika g. Franca Nahtigala in kaplana g. Franca Cvara.

V Hinjah pri Žužemberku je enaka strašna usoda zadela kaplana g. Hinka Novaka.

V Prečni na Dolenskem pa so komunistični partizani ubili župnika g. Komljanca.

Nimamo še podrobnostih vesti o krvavem dogodku, ki je zahteval življenja štirih službniškov cerkve. Komunisti so dvignili roko zoper duhovščino in s tem zoper rimsko-katoliško cerkev, ki je bila tisoč let največja svetinja našega ljudstva.

Brezbožne komunistične kroge so podreli štiri oznanjevalce božje besede, štiri moše, katerih naloga je bila, da širijo med ljudstvom evangelij mira, sprave in ljubezni do bližnjega. Ni dvoma, da so bili pokojni predstavniki rimsko-katoliške cerkve daleč od dnevnih politik, kolikor jim tega ni velevala dolžnost, da branijo vero in cerkev, da svoje vernike spominjajo na večno nespremenljivo božje zapovedi in da ne dopuščajo pustošenja v vinogradu Gospodovem. Toda komunisti ne dovoljuje duhovnikom ravno tega, dobro vedo, da so zaman vsa njegova prizadevanja tam, kjer je ljudstvo vdano duhovščini, cerkvi in veri. Komunisti, ki poleg sebe ne trpi nobene druge avtoritete, mora po svoji naravi pobijati cerkev, med katere osnovni zakoni je tudi zapoved vernikom, da morajo spoštovati oblast, kajti vsaka oblast je od Boga.

Odklanjanje z ogroženjem vsako krvavo razračunavanje, stoji nemi ob svežih grobovih štirih svečnikov, ki so svoja življenja položili na oltar svojega verskega prepričanja in duhovnega pastirstva.

Naše ledališče

DRAMA

Torek 23. junija, ob 17.30: Šola za žene. Red Terek.

Sreda 24. junija, ob 17.30: Kralj na Betajnovi. Red Sreda.

Četrtek 25. junija, ob 17.30: Vdova Rošinka. Red B.

J. P. Molieri: »Šola za žene«. Dramatik je orisal v tej petdesetinski komediji lik nekoliko patološkega meščana iz baroka, ki zasleduje fiksne ideje, da si hoče po sili vzgojiti popolno ženo, a je zaradi svoje nesimpatije metode ogrožufan, preden jo more poročiti. Igrali bodo: Arnolpha-Gregoir, Agnezo-Levarjeva, Horaca-Nakrst, Chrysalda V. Skrbinešek, Oronta-M. Skrbinešek, Enriqua-Košuta, Alaina-Potokar, Georgetto-Kraljeva. Režiser in inscenator: inž. B. Stupica. Muzikalne vložke igra pianist B. Adamc.

Ivan Cankar: »Kralj na Betajnovi«. Ta vesbinsko in odsko učinkovita drama prikazuje borbo med Kantorjem, ki je na osnovi krivice, storjenih sosedom, povečal svoje imetje, ter med študentom Maksom, ki ve za Kantorjevo neseljalna dejanja in prestopke zoper zakon. Moralni boj obeh daje najtežje prizore v igri. Delo je zrežiral Jože Kovič. Glavni vlogi igrata P. Kovič in V. Skrbinešek.

OPERA

Torek 23. junija, ob 17: Madame Butterfly. Izven. Govostanje Zlate Gjurgjenčeve.

Cene od 24 lir navzdol.

Sreda 24. junija, ob 17: Boccaccio. Opereta.

Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol.

Četrtek 25. junija, ob 16.30: Faust. Red Četrtek.

Iz Spodnje Štajerske

— Državni blagajnik NSDAP na Spod. Štajerskem. Državni blagajnik nemške narodnosocialistične delavske stranke Franc Xaver Schwarz je prišel v nedeljo v Graz, da si ogleda strankine naprave na Štajerskem. Danes bo govoril na velikem političnem zborovanju v Grazu, potem pa odpotuje na Spod. Štajersko.

— Poroka V Mariboru se je poročil te dni stavbenik dipl. inž. Ubald Nassimbene z gđe. Lino Koseleč.

— Vpisovanje v ljudsko šolo. Včeraj je 1936 rojenih šolobveznih otrok v ljudsko šolo.

— Sprejem v vrtnarsko in vinarsko šolo v Mariboru. Pouk na vrtnarski in vinarski šoli v Mariboru se prične letos sredi septembra. Vpisovanje bo 20. junija.

— Delovanje štajerskega Heimabunda v mariborskem okrožju. Tudi v okrožju Maribor-mesto in Maribor-okolica je bilo delovanje štajerskega Heimabunda tudi v maju uspešno. Skupaj z zdravstvenim uradom je bilo na njegovo pobudo zdravniško pregledanih 872 otrok. Zdravniki so ugotovili, da se je zdravstveno stanje otrok ponovno zboljšalo. Obiskov na domu pri porodnicah ter bolnih in nosečih žena je bilo 353. Gospodarsko pomoč je dobilo 1197 revežev. 194 otrok je dobilo 2742 brezplačnih južin. Na kolodvorih so razdelili v maju okrog 24.600 južin. To so podatki za okrožje Maribor-mesto. V okrožju Maribor-okolica je znašal dnevni poset otroških vrtec 421 in med 291 otrok je bilo razdeljenih 5820 južin. Zdravniki so bilo preiskanih 1014 otrok, domačih obiskov je bilo 951, zdravniške nasvete je dobilo 1427 oseb. Število podpirancev se je znižalo na 1296.

— Velika kmetijska razstava. Od 27. junija do 1. julija bo prirejena v Nemškem domu v Celju še druga velika kmetijska razstava. Priredi jo državni prehranjevalni urad. Spod. Štajerska tako velike kmetijske razstave še ni videla. Njena posebna privlačnost bo potujoča mlekarška razstava. Zveza kmetijskih združenj bo pokazala na razstavi organizacijo te panoge zadržištvu na Spod. Štajerskem. Razstava bo obsegala vse panoge kmetijstva in vključevala ji bo tudi vaški kino, ki bo skrbel za propagando.

— Nesreče. V neki celjski tovarni je stroj odtrgal dva prsta delavki Hildi Schwegler. Rudar Alojz Kumer je padel v premogovniku Pečovnik v rov in si zlomil

nogo. Rudar Ferdinand Brglez je pa padel z vagončka in se hudo poobil po glavi. V St. Janzu pri Radečah je padel Stanislav Kranjc z drevesa in si zlomil nogo. Na postvi v Celju je prijel Emilija Jurčič za električno žico in se onesvestila. Alojzija Kranjc iz Nove Cerkve je padla s česnje in se močno poabila. Ana Deršak iz Spod. Hudinje pri Celju si je zasturpila kri. V Rimskih toplicah je zavozil Avgust Perše s kolesom v tovorni avto in si pretresel možgane. Vse poonesrečence so prepeljali v bolnico.

— Veliko obrtniško tekmovalstvo. Da dobi jasen pregled in vpogled v delo spodnještajerskih obrtnikov in da omogoči slehernemu obrtniku pometiti moči z obrtniki v drugih pokrajinah Nemčije, prireditelji Heimabunda veliko obrtniško tekmovalstvo, na katero vabi vse štajerske obrtnike.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 23. junija: Edeltruda, Agripina.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Zavrtjena.
Kino Union: Nesrečna ljubezen.
Kino Sloga: Pesem reke.
Razstava Gorše-Maleš v Jakopičevem paviljonu.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjan trg 5. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Sportni pregled

Veslaška tekmovalja v Nemčiji

Včeraj je bilo najzanimivejše in najbolj napeto tekmovalje osmercev. Po prvih zamahih vesel so prevzeli vodstvo Nemci. Osmerci hamburške policije je imel znatno prednost vse do 500 m, ko ga je dohitel osmerek SC Aniene iz Rima. Italijanski osmerci si je do cilja pridobil za več dolžin naskoka in v lepem finishu zmagal.

V soboto so se začela v Grünau v Nemčiji velika mednarodna veslaška tekmovalja. Sodeluje 300 veslačev, ki pripadajo 38 društvom raznih držav.

Najzanimivejša točka sobotnega sporeda je bilo tekmovalje četvork brez krmarja. Lani so zmagali Nemci. Letos pa so mnogi njihovi najboljši veslači na fronti in tako so zasedli šele četrto mesto. Vrstni red na cilju je bil: 1. R. C. Zürich iz Curiha, 2. Dopolavoro Moto Guizzani iz Milana, 3. R. C. Reuss iz Luzerna in 4. Berlinsko veslaško društvo.

Tenis: Italija—Madžarska 3:0

Po drugem dnevu teniškega dvoboja Italija-Madžarska za »Rimski pokal« je vodila Italija 3:0. Druga igra dvojice se je končala z zmago Cucellija in Del Bella, ki sta premagala madžarski par Asbtho-Mayer 6:1, 5:7, 12:10. Dvojici sta si bili v kakovosti igre enakovredni, odločila je večja borbenost Italijanov.

Včeraj so igrali bržkone tri igre poedincev. Zmagnali so vreteno Italijani, ki jim je bila po nedeljskem stanju potrebna le še ena točka za zmago.

Sportno časopisje v Evropi

»Europa Sonderdienst« poroča, da izhajajo sedaj v Evropi naslednji sportni časopisi:

»El Mundo Deportivo« v Barceloni,
»Idraetsblad« v Kopenhagnu,
»Gazzetta dello Sport« v Milanu,

Maksimalni cenik za krojače in šivilje

je bil objavljen v „Službenem listu“ 20. t. m. in je istega dne stopil v veljavo

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je glede na svojo naredbo z dne 9. maja 1941-XX o predpisih glede cen blaga storitev in rabokupov in smatrajoč za potrebno, urediti cene za izdelovanje moških in ženskih oblek ter perila, izdati maksimalni cenik za dela krojačev in šivilj, ki je objavljen v „Službenem listu“ 20. t. m. in je na dan objave stopil v veljavo.

Najvišje cene so določene različno za posamezne razrede obratov in po obrate uvrstilo mestno poglavarstvo v Ljubljani v razrede (I, II, III, in IV.) po zaslišanju prizadetih strokovnih združenj, upoštevajoč zmogljivost obrata in kvalifikacijo osebe za bolj ali manj veliko izdelavo. V naslednjem določene cene veljajo za območje mesta Ljubljane, okrajna načelstva pa lahko za svoja območja določijo najvišje cene o vpoštevanju krajevnih razmer.

Moške obleke

Najvišje cene za napravno moških oblek so določene takole: I. prva cena velja za obrate kategorije I, druga za obrate kategorije II, tretja za obrate kategorije III, četrta za obrate kategorije IV. Cila obleka 450, 375, 325, 280 lir (dvovrstna ali sporna obleka 10% več), površnik ali raglan 390, 325, 290, 245, raglan ali ulster 450, 355, 315, 265, zimska suknja 340 355, 315, 265, kratki zimski plašč 355, 295, 265, 215, potovalni plašč (trenchcoat) 340, 355, 315, 265, plašč Hubertus 295, 245, 215, 190, pelerina s kapucno 190, 155, 130, 100, plašč za prah 140, 130, 120, 90, površni loviski sako 440, 365, 325, 280, loviski krov 545, 490, 410, 325, sako 260, 215, 200, 165 (dvovrstni ali sporni 10% več), listrasti sako 240, 200, 175, 145, letni platneni sako 190, 155, 140, 120, preprost letni platneni sako 150, 125, 115, 95, hlače 115, 95, 80, 70, sporne hlače 125, 105, 85, 70, telovnik 90, 75, 65, 35 lir (dvovrstni 10% več).

Ženske obleke

Najvišje cene za napravno ženskih oblek so naslednje (prva številka navaja ceno za obrate I. kategorije, druga za obrate II. kategorije, tretja za obrate III. kategorije, četrta za obrate IV. kategorije): damska obleka 170, 135, 95, 70 lir, damska dvodelna obleka 200, 155, 115, 85 lir, večerna obleka 340, 255, 170, 125, anglijska bluza 105, 75, 55, 45, francoska bluza 160, 95, 70, 50, kombinirana kratka 50, 40, 30, 20, jutranja halja, dolga 160, 115, 85, 65, jutranja halja, kratka 125, 85, 55, 45, pidžama ali halja za delo (pisarniška) 85, 70, 55, 45, gladek plašč za prah 230, 200, 170, 130, težki sporni plašč iz kamelje dlake ali raglan 325, 285, 240, 180, srednje teški zimski plašč 285, 240, 170, 130, kompliciran moderni plašč 340, 275, 215, 165, anglijski kostum 315, 255, 200, 150 (dvovrstni ali

sporni 10% več), francoski kostum 255, 215, 145, 105, platneni kostum 200, 171, 145, 105, lovska ali sporna jopica 255, 230, 200, 150, teška jopica 230, 200, 170, 130, paletto navadni 255, 200, 170, 130, vetrni jopič 115, 100, 85, 65, krilo 70, 55, 45, 35 lir.

Perilo

Najvišje cene za napravno perila so naslednje (prva številka navaja ceno za obrate I. kategorije, druga za obrate II. kategorije): moška srajca z ovratnikom 21,18 lir, moška spalna srajca 21, 18, moške spodnje hlače, kratke 18, 11, dolge 21, 13, moška pidžama 47, 41, zdravnikiška halja 47, 35, ženska pidžama ali nočna srajca 41, 35, ženska dnevna srajca z naramnicami 15, 9, kombinirana 23, 18, hlače 19, 14, 12, 10, 5, 3, gladke blazine velike 16, 12, male 15, 9, gladke odevne prevleke (kapne) 29, 23, prti 5, 3, prtiči 3, 2, obrobjeni (centilaje) od metra 1,40, 1,40 lir.

Modistovska dela

Najvišje cene za modistovska dela so določene takole: Izdelava iz velur tulcev 50 lir, izdelava iz „šare“ ali „flamoe“ tulcev 40 lir, izdelava iz „šare“ tulcev 30 lir, izdelava iz novega baržuna 50 lir, izdelava iz svilne ali volnenega blaga 50 lir, preoblikovanje velur klobuka 30 lir, preoblikovanje „šare“ ali „flamoe“ klobuka 30 lir, preoblikovanje baržunastih ali svilnenih klobukov 40 lir, izdelava žalnih klobukov iz žoržeta 50 do 60 lir.

Za dela, ki tu niso navedena, se določijo cene prosto po dogovoru med strankami. V ceniku določene cene veljajo za območje mesta Ljubljane. Okrajna načelstva naj določijo najvišje cene za svoje okraje, upoštevajoč krajevne razmere okraja. Imetniki obratov morajo imeti cenik v obliki cenika izveščen v svojih obratovalnicah na dobro vidnem mestu. Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo upravnno po postopku z dne 26. januarja 1942-XX, št. 8, z zaporo od dveh mesecev ali v denarju do 5000 lir.

DNEVNE VESTI

— Neveljavnost kakor koli ponarejenih novcev in bankovcev ter obveznost njih oddaje. Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino odreja: državnih novci in bankovci, ponarejeni, zaznamovani ali pretiskani s kakršnikoli znakom, besedilom ali besednimi ali imenskimi kraticami, ki ne spadajo med njih svojevredna oznamenila, se proglašajo za neveljavne in izven obteka. Kdor koli sprejme državne novce ali bankovce, ki so kakor koli ponarejeni, zaznamovani ali pretiskani ali pa jih, če jih že ima, da v promet in jih ne izroči takoj oblasti za navedbo kje jih je dobil, če mu je to znano, se kaznuje, če dejanje ni huje kaznivo z zaporo do šest mesecev in v denarju do 5000 lir. Za sojenje teh kaznivih dejanj je pristojno vojaško vojno sodišče II. armade, ljubljanski oddelek.

— Iz „Službenega lista“. „Službeni list za Ljubljansko pokrajino“ št. 49, z dne 20. junja 1942-XX, E. F. objavlja naredbo Visokega Komisarja: Neveljavnost kakor koli ponarejenih novcev in bankovcev in obveznost njih oddaje, omejitev avtomobilskega prometa, maksimalni cenik za dela krojačev in šivilj, maksimalne cene za modistovska dela; odločba Visokega Komisarja: imenovanje prisilnih sodišča delavskega zavarovanja v Ljubljani in objavo glede ustanovitve nove r. k. župnije v Zgornji Šiški.

— Pol milijona lir je bilo ukradenih iz blagajne družbe za zboljšanje zemlje v Ferrari. Za storilci imajo že konkretne sledove.

— Za razvoj čebelarstva v Italiji. Kmetijsko in gozdno ministrstvo je pozvalo vse kmetijske pokrajinski inspektorate za kmetijstvo, naj mu poročajo, ali je bil v njihovi pokrajini ustanovljen pokrajinski konzorij čebelarjev. Če je bil ustanovljen, morajo inspektorji poročati tudi o delovanju teh konzorijev in pridati svoje mnenje, kako bi bilo mogoče v pokrajini dvigniti čebelarstvo na višjo stopnjo. Dostojel odgovorilo na ministrstvo okrajno žve več pokrajinskih inspektoratov in njihova poročila proučuje pristojni činitelj kmetijskega ministrstva. Na osnovi dejstev iz teh poročil bodo nato podzeti primerni ukrepi za pospeševanje čebelarstva v vseh pokrajinah, kjer se goji.

— Ustanovitev hotelske šole v Tirani. Ravnateljstvo za turizem pri ministrstvu za ljudsko kulturo Kraljevine Albanije je nedavno ustanovilo v Tirani posebno hotelirsko šolo, katere namen je izveščati kader specialnih moči v tem poklicu. Šola bo lahko posesti ne samo tisti, ki se žele posvetiti temu poklicu, temveč tudi tisti, ki ga že opravljajo, pa želijo svojo poklicno izobrazbo izpopolniti. Gojencem bodo dali razne olajšave, kakor brezplačno stanovanje v času šolanja, ki bo trajalo štiri mesece. 2400 Crnogorčev v polnoletnih kolonijah. Agit. poroka iz Rima: Vlada je kljub trenutnim vojnim težavam poskrbela za pomoč otrokom Crnogorcem. Sklenila je urediti 12 polnoletnih gorskih ali obmorskih kolonij. Kolonije bodo trajale po 30 dni in so bile otvorene 15. t. m., zaključene bodo

Shakespearejev „Vihar“

„Vihar“ ni višek Shakespeareovih logičnih spoznanj, niti ni v njem vrhunskega napona njegovih zlatih let. Kakor pesnik, tako ima tudi Prospero, junak igre, najusodnejše dogodke svojega življenja že za seboj; tu ne gre več za borbo med neizprosni strastmi in prekipeljavimi čustvi; demonija mesa, ki se ne zmeni za urejanje duha, je ponostila, hrepence po harmoniji zmaga. „Vihar“, pravilica o otoku čudežev in njega gospodarju, je čudežno izražena summa pesnikove doživetosti, njegove kasne leteni, sklepni obračun tega vesoljnega življenjskega izkustva. V njem se je genialno odmaknil od resničnosti, da bi nam lahko še bolj plastično in jasno izpovedal svojo in občno, metafizično resnico. Kaže, da je veličina umetnika tudi v tem, da se v njegovih najbolj osebno intimnih ustvarjalnih trenutkih kristalizira čista človečnost, zavest o večni človeškosti.

Kakor sončni žarki blagodejni nam je današnji Prospero primer: Ogoljufan od življenja je do dna izpregledal človeško nizkost in vendar mu niti ti Antonio, ta nova variacija Jaga in Angela, niti amoralni, asocijalni Kaliban ne moreta zakrkniti duše; in še tako bridko razočaranje mu ne okrne vere v krepost in lepoto. Potem ko sta mu usoda in njegova magija izročili v sodbo vse sovražnike se odreče maščevanju, odloči se za milost odpušča. Res je v njegovi gesti že nekaj trudne skepse, ki daje misliti na Goethejevo aforizem, da „modrost razširja obzorje, a razkrajaja dejavnosti; o zakonitostih boja je mogoče soditi drugače.

A take opombe so tu neumestne: Shakespeare gre za višjo resnico, ki je naša srca ne smejo nikoli pozabiti. Njegov doživetostni genij je bil obsjati s polnoletnim življenjem. V tem, da si jo ohranimo je naše človeško doživetost.

In še nekaj naj pripišem tem besedam hvalaželosti. Poznavanje tisočobrazne gnote — življenja, in spoznanje minljivosti ki obide knežjega čarovnika sredi najčistejšega veselja, ob uri, ko triumfira mlada ljubezen, potem ko odplešejo vile in utihne muzika: ... in kakor rahla zgradba tega vida, kipeči stolpi, čarobne palače, slovesni templji, velika ta obla, da vse, kar jo uživa, se razsuje in kot je zginit mčni ta sijaj vse mine brez sledu. Iz take smo snovi kot sanje, in drobno to življenje obkroženo je s spanjem.

To so misli, strašne in otožno lepe. Vse kaže, da je velikemu človeku usojeno, občutiti njih čar šele takrat, ko se že nevarno oddalji od zemeljskega vrveža in že sluti mirni zrak večnosti, ki mu prihaja na protti. Modrost, ki obsega vse svet, ne da bi ga hotela obvladati! Shakespeareu je bilo dano to predsmrtno doživetje razmeroma zgodaj, umrl je dvainpetdesetleten; Goethe se je moral zanj postarati, kajti Faust ga je predloži vezal na življenje. In: mar ne spominja poslednji Rembrandtov avtoportret prav tako na zgodbo in meditacijo Prosperove? Obličje, brezumno in večno onstran zgodovine, in ki mu je komaj še mogoče doletiti spol: predstavlja moža, ki je že skoraj pretrgal zvezdo s stvarmi sveta in nam v svoji slovesni mirnosti razodeva tisto, kar nam dinamika in hrup življenja tako pogosto zakriva — človeka.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41
Največji argentinski film! — Pretresljiva ljubljanska drama

Zavržena
V gl. vlogah najsl. argentinski umetniki: Libertad Lamarque — Augustin Irusta — Sebastian Chiola — Režija: Saslavsky.

KINO UNION — TELEFON 22-21
Vseh vrst športa v zvezi z ljubeznijsko prikaznjo zanimiv film

Nesrečna ljubezen
V glavnih vlogah: Erminio Spalla,

KINO SLOGA — TELEFON 27-30
Film romantične ljubezni, opojnih melodij in ganljivih ljubavnih pesmi

Pesem reke
Irene Dune — Allan Jones

vršenih fresk, ki krasijo stockholmsko roto, proizvajal njegove umetniške sile, prav tako tudi načrti znamenite cerkve Kurune.

— Iz trgovinskega registra. Plut Anton in Kaps Ferdo, trgovina, proizvajalja in izvozniki lesa in oglja na debelo, v Crnolju: Vstopil je v družbo nov družbenik Ernest Revelant, trgovca v Ljubljani. Besedilo tvrdke se olesje glasi: Plut & Revelant. Izstopil je pa Kaps Ferdo, avtomehanik na Seih pri Vrčeah.

— Golobica pregnala sovražnika njenega gnezda, ki se je pri padcu smrtno nevarno ponesrečil. Zanimiv dogodek se je primeril v Benetkah na vrhu portala bazilike Slavne Matere božje. 14letni Franc Toniato je že bil na tem, da seže s svojo roko po mladitvi v golobem gnezdu, ko je nadomoma priletela golobica mati in se s hudo silo zaganjala v preplašenega dečka, ki je bil ves okljuvan po vratu. Pri tem se je deček brž umikal navzdol, dokler ni pri sestopu zgrešil prijema in tresel z višine šestih metrov na tla. Obležal je pred cerkvinim vhodom nezavesten ter s smrtno nevarnimi poškodbami na spodnjem delu trebuha. Tudi desnico v zapetu ima zlomljeno. Zdravniki si zelo prizadevajo, da bi hudo kaznovanemu dečku rešili življenje. Če mu bo rešeno, ne bo najbrže nikdar več tvegal v bližino golobega gnezda.

— Na polju slave sta padla 27letni bersaljer Livio Baglioli in 25letni Mario Maganza, oba iz Milana. Ob sta bila pripadnika fašija.

— Znan planinski smučar žrtve viharja. Znanega planinca in smučarskega učitelja Izidorja Micheluzija, starega 39 let, je doletela v dolmitski skupini Seill'ar žalostna smrtna nesreča. Bil je v bližini planinske postojanke »Città di Bolzano«, ko ga je zalj besneči planinski vihar in mu zabrisal vid. Korakajoč proti planinski koči je v nadloveskem naporu kluboval sili viharja, dokler ni onemogel in se zgrudil na tla. Našli so ga mrtvega. Njegovo truplo so prepeljali v Casacev, kjer je bilo pokopano.

— Razstava vojaškega obrtništva je bila otvorena v Varese. Na razstavi so zbrana dela s področja lesenih mozaikov, slikarstva, kiparstva, umetniškega rokodelstva in drugih veščin.

— Ministrska komisija za nabavo beneskih umetnin. Na beneski Biennale se je sestala ministrska komisija, ki je pooblašena za nabavo umetnin, razstavljenih na omenjeni razstavi; nabava pojde v prid rimski narodni galeriji sodobne umetnosti. Komisiji predseduje akademik eksc. Ciprijan Oppi.

— Letalski godbeni zbor iz Nemčije koncertira v Italiji. Te dni prispe v Rim godbeni zbor nemškega letalskega polka »Hermann Göring«. Najprej bo koncertiral v Rimu, potem pa v Napoli, Firenzi, Genovi, Torinu, Milanu, Bologni, Benetkah in Veroni. Italijanski letalski godbeni zbor pa bo koncertiral po vseh večjih nemških mestih.

— Strankin Tajnik Vidussont je otvoril na tržiščih Mercati trataleni v Rimu razstavo narodnega natečaja avtarične obutve.

— 1.445.920 prebivalcev štee Rim po statističnih podatkih, ki so bili zbrani ob koncu maja t. l.

— Sklepa produkta Glasbene akademije. Na tretji sklepni produkciji se bodo izvajale skladbe Marcella (sonata za čelo), Corellija (sonata za violino), Haydna (klavirski trio) in Dvořaka (klavirski kvartet). Spored je nastudiral priznani violinski pedagog J. Šluis. Nastop se bo vršil v sredo 24. t. m. ob 18. uri v mali filharmonični dvorani. Sporedi po 3 lire (za dijakle 1 lro) so na razpolago občinstvu v Maticni knjigarni.

— Vodnikova družba v Ljubljani bo izdala za leto 1942. 2 knjigi: Vodnikovo praktiko za leto 1943, kot vsako leto bogato ilustrirano, s članki zanimive vsebine; in izredno globoko zaeto in krepko napisano povest iz kmetijskega življenja »Na novihah«, znanega pripovednika Jauka Kača. Obseg obeh knjig bo znašal 20 tiskovnih pol. članarina znaša 16 L, stroški ekspedicije 1 L, ako poverjenik ohrani član dvigne knjige v družbeni pisarni, ali pa se mu dostavi na avtoBUS. Ako pa prejme poverjenik za svoje člane, knjige po pošti ali po železnici, znašajo ekspedicijski stroški za člana 2 L. Direktni člani pa plačajo 20 L za članarino in ekspedicijske stroške, ako se jim knjige pošljejo po pošti. Vezava znaša za vsako knjigo 8 L. Knjige bo družba pričela oddajati svojim poverjenikom 5. novembra t. l. Prosimo vse gg. poverjenike, da blazovolno pobrati pri vseh svojih članih članarino in ekspedicijske stroške, obenem pa naj skušajo pridobiti družbi še nove člane. Vse one člane, ki so doslej naročali knjige direktno v pisarni Vodnikove družbe, v knjigarni Tiskovne družbe in v knjigarni Učiteljske tiskarne prosimo, da obnovijo svojo članarino za leto 1942. čimprej.

— Nesreče. Včeraj so nesreče zahtevale tri žrtve, ki so jih sprejeli v zdravljenje v ljubljansko bolnico. Julijana Mohorič, 8-letna hči delavca iz Ljubljane, je padla po stopnicah in si zlomila levoico. — Jožetu Zajcu, 15letnemu brivskemu vajencu iz Ljubljane, je padla na prste levice opeka in mu jih zmečkala. — Stanislav Bergeč, 31letni elektrotehnični monter, je padel pri vožnji z motokikla in si poškodoval levo nogo.

— Izvečje o procesu Giordana Bruna. Veliko pozornost je vzbudila po vsem kulturnem svetu na d'ba izvečja, ki se nanaša na proces Giordana Bruna.

— Nobeno zvišanje cen šolskim knjigam. Korporacijski minister je odredil, da se v šol. letu 1942-3 ne smejo napram cen 1941-2 zvišati cene srednješolskim učnim knjigam.

— Loterijna sreča. Dne 20. junija so bile izžrebane sledeče številke: Milano 15, 83, 69, 59, 74; Bari 74, 89, 46, 70, 79; Cagliari 54, 88, 62, 81, 50; Firenze 1, 7, 11, 65, 59; Genova 76, 34, 65, 5, 50; Napoli 28, 26, 74, 35, 11; Palermo 11, 46, 20, 69, 23; Rim 15, 38, 28, 4, 84; Torino 60, 56, 85, 64, 62; Benetke 1, 11, 46, 84, 27.

— Švedski princ Evgen razstavlja na beneski Biennale. Med številnimi umetninami, ki so razstavljene na novo otvrti umetniški razstavi v Benetkah, ki je znana pod imenom »Biennale«, vzbujajo posebno pozornost slike 17letnega švedskega princa Evgena, brata švedskega kralja Gustava. Njegovi umotvorji kažejo, da je častiljivi umetniški tvorec kraljevega rodu izvrsten opazovalec prirode in da ga odkliče izvirni, samonikel umetniški občutek. Kakor znano, je del umetniško do-

— Izvečje o procesu Giordana Bruna. Veliko pozornost je vzbudila po vsem kulturnem svetu na d'ba izvečja, ki se nanaša na proces Giordana Bruna.

— Nobeno zvišanje cen šolskim knjigam. Korporacijski minister je odredil, da se v šol. letu 1942-3 ne smejo napram cen 1941-2 zvišati cene srednješolskim učnim knjigam.

— Loterijna sreča. Dne 20. junija so bile izžrebane sledeče številke: Milano 15, 83, 69, 59, 74; Bari 74, 89, 46, 70, 79; Cagliari 54, 88, 62, 81, 50; Firenze 1, 7, 11, 65, 59; Genova 76, 34, 65, 5, 50; Napoli 28, 26, 74, 35, 11; Palermo 11, 46, 20, 69, 23; Rim 15, 38, 28, 4, 84; Torino 60, 56, 85, 64, 62; Benetke 1, 11, 46, 84, 27.

— Švedski princ Evgen razstavlja na beneski Biennale. Med številnimi umetninami, ki so razstavljene na novo otvrti umetniški razstavi v Benetkah, ki je znana pod imenom »Biennale«, vzbujajo posebno pozornost slike 17letnega švedskega princa Evgena, brata švedskega kralja Gustava. Njegovi umotvorji kažejo, da je častiljivi umetniški tvorec kraljevega rodu izvrsten opazovalec prirode in da ga odkliče izvirni, samonikel umetniški občutek. Kakor znano, je del umetniško do-

— Izvečje o procesu Giordana Bruna. Veliko pozornost je vzbudila po vsem kulturnem svetu na d'ba izvečja, ki se nanaša na proces Giordana Bruna.

— Nobeno zvišanje cen šolskim knjigam. Korporacijski minister je odredil, da se v šol. letu 1942-3 ne smejo napram cen 1941-2 zvišati cene srednješolskim učnim knjigam.

— Loterijna sreča. Dne 20. junija so bile izžrebane sledeče številke: Milano 15, 83, 69, 59, 74; Bari 74, 89, 46, 70, 79; Cagliari 54, 88, 62, 81, 50; Firenze 1, 7, 11, 65, 59; Genova 76, 34, 65, 5, 50; Napoli 28, 26, 74, 35, 11; Palermo 11, 46, 20, 69, 23; Rim 15, 38, 28, 4, 84; Torino 60, 56, 85, 64, 62; Benetke 1, 11, 46, 84, 27.

— Švedski princ Evgen razstavlja na beneski Biennale. Med številnimi umetninami, ki so razstavljene na novo otvrti umetniški razstavi v Benetkah, ki je znana pod imenom »Biennale«, vzbujajo posebno pozornost slike 17letnega švedskega princa Evgena, brata švedskega kralja Gustava. Njegovi umotvorji kažejo, da je častiljivi umetniški tvorec kraljevega rodu izvrsten opazovalec prirode in da ga odkliče izvirni, samonikel umetniški občutek. Kakor znano, je del umetniško do-

— Izvečje o procesu Giordana Bruna. Veliko pozornost je vzbudila po vsem kulturnem svetu na d'ba izvečja, ki se nanaša na proces Giordana Bruna.

— Nobeno zvišanje cen šolskim knjigam. Korporacijski minister je odredil, da se v šol. letu 1942-3 ne smejo napram cen 1941-2 zvišati cene srednješolskim učnim knjigam.

— Loterijna sreča. Dne 20. junija so bile izžrebane sledeče številke: Milano 15, 83, 69, 59, 74; Bari 74, 89, 46, 70, 79; Cagliari 54, 88, 62, 81, 50; Firenze 1, 7, 11, 65, 59; Genova 76, 34, 65, 5, 50; Napoli 28, 26, 74, 35, 11; Palermo 11, 46, 20, 69, 23; Rim 15, 38, 28, 4, 84; Torino 60, 56, 85, 64, 62; Benetke 1, 11, 46, 84, 27.

ter osuši tudi površino zemlje in napravila se je zopet trda skorja. Suša bo kmalu zopet zelo občutna. Kaže, da bo prihodnje dni ostalo vreme lepo in najbrž bo kmalu zopet pritisnila vročina.

— Ustanovitev nove r. k. župnije v Zgornji Šiški. Visoki komisariat je z odlokom z dne 5. maja t. l. II. št. 1159/1 odobril ustanovitev nove samostojne rimske katoške župnije v Zgornji Šiški, odrejeno z razpisom škofijskega ordinarijata v Ljubljani z dne 27. aprila t. l. št. 297. Ta župnija obsega okoliš bližnjih vasi in naselij: Toško čelo, Čepelje, Glinica, Dolnice, Podutik, Kamna gorca, Peržanj, Trata, Zapuže, Koseze, Zgornja Šiška, Dravije in Polana. Za območje nove župnije vodi matične knjige (rojstne, poročne in mrliske) župni urad v Zgornji Šiški.

Iz pokrajine Trieste

— Nezgodil. 32letna gospodinja Ivana Moratto iz Servole 14 je prišla pod kolesa avtomarja in je dobla občutne poškodbe na zatilniku. 21letna Amelia Steiner iz ulice Campanelle 118 je ranjena na levem zapetu. Obe sr zdravita v bolnici Krajice Helene.

— Triestinski slikar na beneski Biennale. Med razstavljenimi umetninami, ki so zbrane na beneski Biennale, je tudi pomembna slika »Eros« popularnega triestinskega slikarja Oresta Dorbe.

— Otvoritev Perizijeve razstave. V razstavnih prostorih galerije na Corsu je bila otvorena v soboto v navzočnosti številnih prijateljev likovne umetnosti slikarska razstava mladega umetnika Nina Perizija.

— Padel med vožnjo iz vlaka. Nepričakovana nesreča je doletela 38letnega Antona Marlotta iz Fiuma, ki se je vozil z vlakom iz Udina v Trieste. Pri Miramaru so se vrata železniškega voza na nepeposajen način odprla in Marlot, ki je bil opt ob vrata, je padel iz drvečega vlaka na prago, kjer je obležal s počeno lobanjo. Prepeljali so ga v bolnico Krajice Helene v Trieste, vendar je njegovo stanje zelo resno.

— 25letnik uspešnega umetniškega delovanja slavi te dni priljubljena triestinska odrska umetnica, igralka Marcella Marcelli.

— 10letnica Dopolavorove šole. V veliki avli Dantejevega liceja je bilo zaključeno šolsko leto Dopolavorove šole, ki ima za seboj 10 let uspešnega razvoja. V teh 10 letih je posejalo šolo 8765 gojencev. V 320 tečajih je bilo absolviranih 10 089 lektelj. Razdeljenih je bilo nagrad v skupnem znesku 10 000 lir.

— 13 nagrad za zvišanje pridelka koruze. Pokrajinski korporacijski svet v Gorizii je razpisal 13 nagrad v skupnem znesku 7000 lir za one, ki bodo lahko izkazali povečanje pridelka koruze v letu 1942. Prva nagrada je 1000 lir, potem sledijo 800 lir, tri nagrade po 600 lir, tri nagrade po 500 lir, tri nagrade po 400 lir in dve nagradi po 350 lir. Najmanjša površina s »činkvintinom« posejane polja mora obsegati 5000 kv. m, da se bo lastnik lahko udeležil razpisane nagrade.

— Nadškof K. Margotti v Gorizii se je vrnil iz Rima, kamor je odpotoval pred dnevi.

— Za mesec dni ustavljeno poslovanje. Kr. prefektura v Gorizii je za mesec dni ustavila poslovanje tvrdke »Cappella«, ki je prodala večjo količino lesa neki drugi tvrdki, ki je kupila les za izvoz v drugo pokrajino.

— Razstava sardinske slikarke. Znan sardinska umetnica Pina Besson Figliori razstavlja svoja slikarska dela v prostorih častniškega krožka. Posebno zanimanje kulturnega občinstva v Gorizii vzbujajo umetniško obdelani sardinski motivi.

— Obja brata je rešil, da nista utonila. V Dolegini v Colliu je rešil oba mlajša brata, ki sta se potapljala v bližnjem potoku Judrio, 7letni Josip Bulatti. Njegovo zares bratsko dejanje je bilo deležno priznanja.

— Nezgode. Dijak Stefan Butersic iz Salcanca si je pri delu poškodoval levoico; 9-letna Roza Marangeli iz Gorizie se je prevrnila in si zlomila desno nogo v kolenu; 26letni Franc Lovrečič iz Ossegliana pri Sambassu je padel po stopnicah v bližnji Moncoroni in si zlomil levo nogo; hrbenico si je nalomil pri padcu v nekem gozdnem jarku 40letni Josip Kenda iz Oblosee pri Gracovi. Vsi ponesrečenci se zdravijo v gorizijski bolnici.

— Tatovi so se pojavili v stanovanju Ane de Bartolomei v ulici Manzoni ter so ji odnesli razne predmete, vredne 7000 lir. Tatinskimi zlikovcem so že na sledu.

— Z Gorenjske

— Smrtna nesreča. Na cesti blizu Kranja je povzročil tovarni avto dan 7letnega Teodorja Straussa. Deček je tekel čez cesto in tako prišel pod avto. Kolesa so mu zdrobila glavo in zlomila roko, tako da je obležal mrtve.

— Tri velika zborovanja. V preteklem tednu so bila pri

Sijajna Aljehinova zmaga Solnogradu

V zadnjem kolu je porazil Keres — Bogoljubov in Stoltz sta popolnoma odpovedala

Ljubljana, 23. junija. Zaključno kolo šahovskega turnirja v Solnogradu, ki je po svojem napetem poteku vzbudilo splošno zanimanje, je odločilo o zmagi. Na prvi deski sta se pomerila pomembno svetovni prvaki dr. Aljehin in estonski šahovski mojster Keres, ki ima v mednarodnih šahovskih prireditvah za seboj že vrsto lepih uspehov. Položaj Keresa je bil tak, da je moral zmagati, če je hotel biti prvi. Na drugi strani mu pa drugega mesta nihče ni mogel odvzeti.

Tako je že v začetku ostro napadel Aljehinov položaj in v želji, da bi prišel do odločilnega napada, je žrtvoval dva kmeta. Svetovni prvaki se je Keresov napad napadu dobro branil, čeprav ni vedno povsem korektno odgovarjal. Keres je imel dvakrat možnost doseči remis, ki mu pa ni zadostoval. Počasi se je Keresov napad razbiral in v končnici je dr. Aljehin imel premoč dveh kmetov, ki sta zadostovala za zmago. Keres se je kmalu vdal.

Na drugi in tretji šahovnici so medtem igrali v bolj mirnem tonu nemški šahovski mojster Junge z Bogoljubovom in nemški šahovski prvaki Schmidt s švedskim šahovskim mojstrom Stoltzom. Bogoljubov je sicer uspešno odvrnil Junge v srednji končnici, toda medtem si je Junge zgradil odlični položaj in Bogoljubov izgleda, so se naglo manjšali. Po 71. potezi se je Bogoljubov udal.

Stoltz je v igri proti Schmidtju v začetku imel iniciativo. Toda noben napad mu ni uspel in ker je pri tem izgubil nekaj materiala, je Schmidt kmalu zavrnil vse njegove poizkuse. S precizno igro je Schmidt porazil Stoltza v 51. potezi.

S tem je bil turnir zaključen. Zmagal je dr. Aljehin s 7 in pol točke, sledijo mu Keres s 6, Junge in Schmidt s 5, Bogoljubov s 3 in pol ter Stoltz s 3 točkami.

Turnir je bil po svojem poteku izredno zanimiv. Zlasti velja to za zmagovalno pot svetovnega prvaka Aljehina, ki je v prvih štirih kolenih igral izredno slabo in bil celo dvakrat poražen. Nato pa je, kakor da se je prebudil, dosegel do konca šest zmag zapovrstjo. Aljehinova zmaga je nedvomno zaslužena. Porazila sta ga sicer po enkrat Bogoljubov in Junge, toda Aljehin je v obeh srečanjih porazil svojega najnevarnejšega nasprotnika Keresa. V drugem delu turnirja je pokazal izredno borbenost, sijajne kombinacijske sposobnosti in, kar je najvažnejše, vzdržljivost za napor. Dosegel je 75 odstotkov dosegljivih točk, kar je glede na kakovost ostalih, zelo veliko in kaže, da je dr. Aljehin še danes nedvomno najmočnejši šahovski mojster na svetu.

Drugo mesto je zasluženo zasedel Keres. Ob porazu, ki ju je zabeležil v tabeli, sta ga doletela v igri z Aljehinom. Sam je obakrat porazil Stoltza, medtem ko je z nemškimi mojstri bodisi remiziral, bodisi zmagal.

Veliko presenečenje je uvrstitev obeh mladih nemških šahovskih mojstrov Junge in Schmidtja na tretje oziroma četrto mesto. Ob nimata za seboj težke turnirskie rutine in vendar sta se v borbi s štirimi pomembnimi šahovskimi mojstri izvrstno obnesla. Največji Jungov uspeh je nedvomno zmaga nad Aljehinom v prvi polovici turnirja. Premagala je pa tudi Stoltza in Bogoljubova. Tudi Schmidt je zabeležil v tabeli tri zmage in sicer dvakrat proti Stoltzu in enkrat proti Bogoljubovu.

Za Bogoljubova trde poročila, da ni bil več sposoben vzdržati fizičnega in miselnega napora, ki ga je zahteval turnir od vseh

udeležencev. Ta trditev bo odgovarjala brzokone resnici in je razvidna tudi iz tabele. Dokler je bil Bogoljubov še pri močeh, je bil njegov položaj ugoden. Po prvi polovici je celo vodil, nato pa je vseh pet iger zapovrstjo izgubil. Stoltz na turnir najbrže ni prišel dovolj pripravljen. Očitno sta ga najbolj potrla oba poraza, ki ju je v petem in šestem kolu utrpel napram obojema mladima nemškima šahovskima mojstroma.

Turnir je bil zelo borben, kar izhaja iz izredno nizkega števila neodločenih izidov. Skupno so igrali 30 iger in od teh se je končalo le 8 neodločeno, vse ostale pa z zmaganji oziroma porazi.

V številkah je turnir potekal takole:

Aljehin	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0
Keres	1/2	1	1/2	0	1/2	1	1	1	0	0
Junge	1/2	0	1	1/2	0	1/2	0	1/2	1	1
Schmidt	1/2	0	0	1/2	1	1/2	0	1	1/2	1
Bogoljubov	1	0	1	1/2	0	0	0	0	0	0
Stoltz	1/2	1	0	1/2	0	1	0	0	0	0

Igrali so: prvo in šesto kolo: Aljehin-Bogoljubov, Keres-Schmidt, Junge-Stoltz; drugo in sedmo kolo: Junge-Keres, Aljehin-Schmidt, Bogoljubov-Stoltz; tretje in osmo kolo: Bogoljubov-Schmidt, Keres-Stoltz, Junge-Aljehin; četrto in deveto kolo: Keres-Bogoljubov, Stoltz-Aljehin, Junge-Schmidt; peto in deseto

kolo: Bogoljubov-Junge, Aljehin-Keres, Schmidt-Stoltz.

Najbolj napeta igra solnograškega šahovskega turnirja

Najzanimivejša in najrazburiljevsja igra pravkar končanega solnograškega šahovskega turnirja je bila odigrana v petem kolu, in sicer med svetovnim prvakom dr. Aljehinom in Keresom. Keres je moral po izgubi dveh kmetov v brezupnem položaju opustiti borbo.

Beli: Aljehin. Črni: Keres.
1. e4, e5; 2. Sf3, Sc6; 3. Lb5, a6; 4. La4, Sf6; 5. 0-0, Le7; 6. De2, b5; 7. Lb3, Df1; 8. c3, 0-0; 9. Lg5, Td1; 10. Lc2, c5; 11. d4, De7; 12. Lg5, Lg4; 13. dxe5, dxe5; 14. Sd2, Tf1-d8; 15. Sf1, Sh5; 16. h3, Le6; 17. Se3, f6; 18. Sh2, g6; 19. Lh6, Lf8; 20. Lxf3, Kxf8; 21. g3, Td1+; 22. Lxd1, Td8; 23. a4, Se4; 24. axb5, axb5; 25. Sd5, Db7; 26. b3, Sd6; 27. c4, bxc4; 28. bxc4, (3)xd5; 29. exd5, Sg7; 30. Sg4, De7; 31. Lc2, Sg7-e8; 32. h4, e4; 33. Se3, De3; 34. Ta7, Kg8; 35. Sg4, Dd4; 36. Lxe4; 37. Sh5+, Kh8; 38. Lc2, Df6; 39. De6, Dxe6; 40. dxe6, Te3; 41. Sf7+, Sxf7; 42. exf7, Sd6; 43. Ld3, Kg7; 44. f8d+, Kxf8; 45. Txf7, Kg8; 46. Td7, Se8; 47. h5, gxh5; 48. Lxf5, Ta8; 49. Le6+, Kh8; 50. Td5, Sd6; 51. Txc5, Kg7; 52. Kg2, Ta2; 53. Lf5, Ta3; 54. Te7+, Kh6; 55. Tf7, Ta6; 56. f4, h4; 57. g4, črni se vda.

Naša zemlja ima 2.216,000.000 prebivalcev

V 110 letih se je število ljudi na zemlji skoraj podvojilo

Po najnovejših statističnih podatkih je zdaj na svetu 2.216.000.000 ljudi. V Evropi, ki meri 11.400.000 km², jih je 534.000.000 ali 46,8 na 1 km². Azija meri 41.300.000 km² in ima izmed vseh delov sveta največ prebivalcev, namreč 1.235.000.000 ali dobro polovico vsega prebivalstva naše zemlje. V Aziji pride na 1 km² 29,9 prebivalcev. Afrika meri 30.300.000 km² in ima 160.000.000 prebivalcev, tako da pridejo na 1 km² samo 5 prebivalci, kar je pa posledica velikih pušav in pragozdov. Amerika je dvojni kontinent in meri 42.900.000 km², prebivalcev ima pa 276.000.000 ali 6,4 na 1 km². Še redkeje so naseljeni južnomorski otoki in Avstralija. Tu pride na 8.900.000 km² samo 11.000.000 prebivalcev ali 1,2 na 1 km².

Naseljena površina zemlje meri 134.800.000 kv. kilometrov in na nji živi kakor rečeno 2.216.000.000 ljudi, tako da jih pride na en kv. kilometer 16,4. Približno pred 140 leti je živelo na zemlji samo 873.000.000 ljudi, leta 1910 pa že 1.686.000.000. To pomeni, da se je v 110 letih število ljudi na zemlji skoraj podvojilo.

Do leta 1940 se je povečalo še za 530.000.000. V Evropi se je povečalo število prebivalcev v tem času od 187.000.000 v letu 1890 na 446.000.000 leta 1910 in na 534.000.000 v letu 1940. Amerika je imela leta 1800 komaj 25.000.000 prebivalcev, leta 1910 že 187.000.000, leta 1940 pa 276.000.000. Porast števila prebivalstva vseh drugih delov sveta se giblje od 661.000.000 v letu 1890 na 1.062.000.000 v letu 1910 in 1.406.000.000 v letu 1940.

Po teh podatkih se je število prebivalstva Amerike večinoma zaradi priseljevanja iz leta 1890 postojnostno povečalo. Prebivalstvo Evrope se je v istem času potrojilo, prebivalstvo vseh drugih delov sveta pa samo podvojilo. Med najbolj obilne države spada Nemčija, kjer pride na kv. kilometer 133,5 prebivalcev. Vse druge goste naseljene države, kakor so Brazilija, Kitajska, Mančukuo in Sovjetske države, nimajo sicer kolonij, toda prostora imajo več kot dovolj. V sedanjih svetovnih vojnih gre med drugim tudi za pravičnejšo razdelitev zemlje.

Rožno olje je zelo drago

Uporablja se lahko ne samo kot parfum, temveč tudi kot zdravilo

Če naj imajo naravni pogoj pri obdelovanju zemlje za pridelovanje življenjskih potrebščin odločilno besedo, velja to še prav posebno tam, kjer goje rože, iz katerih se izdeluje rožno olje. Bolgarija si je sčasoma priborila na tem polju monopol. Rože za izdelovanje rožnega olja so poskusili gojiti tudi v Nemčiji in Franciji, pa niso dosegli nobenih uspehov. Tako so v Franciji izdelali sicer nekaj rožnega olja, toda slabše vrste in torej za konkurenco nesposobnega, pa tudi cene so bile znatno višje. Nikjer namreč ni podobne za rože tako ugodno kakor na Bolgarskem. Samo v Mali Aziji bi lahko še gojili rože za izdelovanje rožnega olja.

Rožna polja se razprostirajo v Bolgariji med pogorjem Balkan in Srednja gora. Pogled na prostorna rožna polja je očarljiv. Kmetice v pisanih rutah in z velikimi kosarimi trgajo rože. To delo zahteva mnogo opreznosti in truda, kajti rože je treba skrbno čuvati. Od navadnih vrtnic se bolgarske nekoliko razlikujejo. Čudno je, da niti v sosednjih pokrajinah ne uspevajo tako dobro kakor v nižini med omenjenima pogorjema. Podnebje je tu posebno ugodno, sonce sicer pripeka toda ne preveč, padavina ni nikoli premalo pa tudi preveč ne, zlasti je pa zemljišče prikladno za rožne nasade. To je pravičiji vrt v pravem pomenu besede. Bolgarija je zaslovela s svojimi rožami še mnogo prej, preden je stopila na svetovni trg s tobakom, grozdem

in drugimi poljskimi pridelki. Med sloviti gorami ležijo mestci Karlovo in Kazanlik sta v zvezi z izdelovanjem rožnega olja omebne vredni in v obeh vlada spomlad izredno živahen tujski promet.

Prijetno dišeče rože spravljajo takoj v vreče in jih še zdaj prevažajo na vozovih z vpreženimi bivoli ali mulami v destilacijo. Rožno olje, najdražji agrarni proizvod sveta, se destilira večinoma v modernih napravah. Stari primitivni kotli, ki so jih uporabljali kmetje skozi stoletja, in ki jih ponekod še zdaj uporabljajo, so se morali polagoma umakniti moderni tehniki. Rožno olje je zelo drago. Kilogram stane 6.500 do 7.000 liri. Za izdelovanje rožnega olja se uporabljajo bele in rdeče rože. V Bolgariji goje skoraj samo rdeče rože, ker dajejo več olja. Bele imajo pa to prednost, da so manj občutljive za razne vremenske nepravilnosti. Ogromne množice sveže natrganih rožnih listov dovažajo v destilacijske naprave. Pri destilaciji nastala para se ohladi in tako nastane rožna voda, v kateri je mnogo olja. Rožno olje, ki se dvigne čez nekaj časa na površje, se odstrani s posebnimi črpalkami. Preostala rožna voda se natoči v posode in pride še enkrat v destilacijo.

Rožno olje ima to posebno lastnost, da ne izhlapeva, čeprav razširja zelo močan vonj. Prodajajo ga v posodah od 250 gr. do 10 kg ali pa v čisto majhnih steklenicah po 1 gram. V dolini rož prodajajo za

spomin take stekleničke v lesenih škatlicah. Posebnost rožnih listov pa ni samo v njihovem prijetnem in močnem vonju, temveč tudi v njihovi veliki izdatnosti. Na enem samem grmu natrgajo 300 do 400 rož dnevno, in to traja skozi teden dni. Toda za 1 kg rožnega olja je potrebno 3500 do 4.000 kg rožnih listov.

Rožno olje se uporablja v glavnem kot sirovina in pomožna snov v parfumeriji pri izdelovanju mila in nekaterih vrst pudra. V Bolgariji so ljudje zelo navdušeni za razne slaščice in pridno jih kupujejo tudi široki sloji prebivalstva. Medicinska znanost je pa odkrila v rožnem olju dragoceno zdravilo za notranje bolezni, zlasti za bolezni na dihalih. Zaradi antiseptičnega in bolečine lajšajočega učinka se bo rožno olje v bodoče uporabljalo tudi v zobozdravstvu. Presek iz belih rožnih listov v zvezi z medom ali sladkorjem je pa izvrstno odvajalno sredstvo. Zadostuje že neznatna količina 0,5 do 1 gram. Pa tudi po okusu je to odvajalno sredstvo zelo prijetno. Pročevanje vitaminov je pokazalo, da ostane v rožnih listih mnogo vitamina C tudi potem, ko je že odstranjeno iz njih olje.

Živalski poklici

Nič posebnega ni, če vidimo živali na stopati v vlogi obrtnikov ali igralcev. Z isto pravico bi lahko govorili tudi o živalskih poklicih. Čebele lahko smatramo za matematike, saj je satovje izdelano tako precizno in z uporabo čim manjše količine gradiva za čim večji prostor, da se človek na more dovolj naučiti mladosti teh marljivih živali. Krt je dober vremenoslovec. Kakor so tudi mnoge druge živali, ki nam napovedujejo vreme. Nautilus, ta čudna morska žival iz vrste sip, je pravi pomorščak, ki dviga in spušta svoja jadra, mede s' dro in opravlja druga pomorščakova dela. Mnoge ptice so odlični glasbeniki. Bober je obenem arhitekt, muzar in žagar. Sviše je zelo spreten inženjer, on ne gradi samo hiše, temveč tudi vodovode in mostove. Ose in sršeni znajo izdelovati papir. Zanimivo je, da je pokazovanje in posnemanje teh živali privedlo človeka do tega, da je začel izdelovati papir. Tkanine izdelujejo mnoge žuželke. Med njimi je najbolj znana svilopreka, pa tudi za izdelovanje umetne svile se mora človek zahvaliti živalim. Mravlje so izvrstni gradbeniki in obenem vojaški geniji. Že marsikdo je občudoval ureditev njihove naprave, in razdelitev dela, ki lahko služi človeku za zgled.

Preveč praznikov v Bolgariji

Bolgarski ministrski svet je odpravil do konca vojne 11 praznikov in sicer 6. januarja (pravoslavni svet večer) 7. april (Marijino oznanjenje), veliki petek, veliko soboto, Vnebohod, Binkošti, 12. julij (Peter in Pavel), 28. avgust (Veliki Smaren, 1. november (praznik narodnih prosvetiteljev), 8. november (Sv. Dimitrij) in 31. december (Silvestrovo). To bodo do konca vojne delavniki, ko bodo vsa državna, komunalna in zasebna podjetja in uradi kakor tudi trgovine, tvornice in delavnice redno poslovale.

Ta vladni ukrep proti velikemu številu praznikov seveda ni naperjen proti tradicionalnim ljudskim praznikom, ki jih ima Bolgarija mnogo. Toda že prej so se večkrat čuli glasovi, da bi bilo treba število praznikov v Bolgariji znižati, ker jih je odločno preveč. Nekaj poznavalcev razmer trdi, da je v Bolgariji mnogo vasi, kjer praznujejo v letu 160 praznikov seveda z nedeljnimi vred. Tako gre 44% dela v izgubo. Toda to število utegne biti znatno pretirano, saj bolgarski kmetje gotovo ne praznujejo toliko praznikov tako strogo, da bi vse delo počivalo. Sicer jih pa tudi ne morejo praznovati toliko, ker so kmetu setev, kosnja in žetev važnejši od praznovanja. Deloma gre za datume novejšega datuma. Nekaj je pa tudi praznikov s staro tradicijo. Tako se praznujejo v Bolgariji že dolga leta materinski dan, dan otrok, dan ljudskih svetnikov, narodnih buditeljev, praznik treznosti, varčnosti, rož, zemlje, gozdov, zmag, ranjenih vojakov, slepcev, pokristianjenja, dela, zaščite pred kačami, mišmi, volkovi in modrati, praznik obranitve dohodkov, zaščite posevkov, praznik ptic, čebel, ovac itd. Nekaj hudomušne je sprožil predlog, naj bi se uvedel v Bolgariji še 161 praznik namreč praznik zaščite pred prazniki.

Vlada je pa kot rečeno odredila, da bo v bodoče odpadlo več prvih praznikov, ki jih je doslej praznovalo vse bolgarsko prebivalstvo. Ta ukrep je omejitel samo na čas do konca vojne. Po vojni bo pa bolgarsko ljudstvo lahko praznovalo svoje praznike kolikor in kakor bo hotelo, če bo še čutilo to potrebo.

Gospodarski načrti Grčije

Vedno bolj se kaže, da bo letošnja letina v Grčiji dokaj dobra. Poročali smo že, da se obeta Grčiji dobra letina olja in rozin. Tudi stanje posevkov je v nižinah zadovoljivo. Ponekod se je žetev že pričela. Za začetek žetve je pa potrebno uradno dovoljenje. S tem hoče dobiti vlada kontrolno nad žitnim pridelkom. Grška vlada pripravlja poseben, na več let raztegnjen načrt povzdige poljedelstva in reorganizacije industrije. Pri tem se bo vlada ravnila po nemški štiritletki.

Po vojni se bo pričela v jugovzhodni Evropi splošna elektrifikacija. Grčija ima že pripravljene dalekosežne načrte, ker je industrializacija države zaradi pomanjkanja sirovine zelo neekonomična. Razen Aten ima Grčija samo manjše predelne, tovarne, tiskarske predelne, vezane industrije, tovarene olja, konzerv, predelnice in podobno. Kjer je vodna sila že izkoriščena, se bo lahko industrija še razvila, ne bodo pa ustanovljena velika industrijska podjetja.

6000 let stare grobnice

V skriljelu pri kraju Schaker v pogorju Harz so našli na pragermanske grobnice. Odkopali so štiri grobove. V enem izmed njih so našli poleg zare s pepelom lepo okrašene predmete. Odrog večje okrašene rečke je stalo 6 manjših. Iz oblike in okrasov posod in iz načina kako so bili mišiči pokopani, se je dalo ugotoviti, da gre za grobnice iz pragermanskih časov, torej za sto stare okrog 5000 let. Za prej so pa našli v teh krajih na 6000 let stare grobnice.

Angleške kolonije v Afriki bi rada dobila Amerika

Med združenimi državami in Anglijo je bila na ameriški pritisk ustanovljena nova organizacija, ki naj omogoči Ameriki večji gospodarski vpliv in razmah v angleških kolonijah. Nova organizacija bo strelala za to, da bodo naše Združene države v angleških kolonijah v Afriki nadomestile za sirovine in razne izdelke, ki so jih izgubile v vzhodni Aziji. V kratkem bo nova organizacija strelala v tej smeri važne ukrepe. Američanom gre v prvi vrsti za to, da dobe v svoje roke velika ozemlja z rodovitno zemljo, ki so zdaj v angleški posesti.

Izumitelj nemške jecklene čelade

13. t. m. je proslavil v Hanovru žveci izumitelj nemške jecklene čelade prof. dr. Ing. P. Schwardt 70letnico rojstva. Jecklene čelade je izumil med prvo svetovno vojno in nemški vojniki so prvič nosili jecklene čelade 13. novembra 1915. Po svojem izumu je postal prof. Schwardt znan po vsej Nemčiji. V znak priznanja za zasluge, ki si jih je pridobil za nemško vojsko, mu je postal Hitler 23. novembra 1935. svojo sliko z lastnorodnim podpisom.

Najstarejša ženitna ponudba

Najstarejša ženitna ponudba je stara okrog 160 let in ne izvira od moškega, temveč od ženske, kar je nekoliko čudno. Razlog ni bil njena želja, da bi našla moža, temveč je strela ta korak po treznem poslovnem preudarku. Potrebovala je možsko moč za ureditev svojih zapuščenih zadev. Iz tega je razvidno, da so ljudje že pred 160 leti trezno presojali zaskenjo zvezo. Prva ženitna ponudba je bila objavljena v »Frankfurter Frag- und Anzeigensnachrichten« in glasila se je:

Krepstna ženska samskega stanu, lepe postave, 18ce za ureditev dediščine v tukajšnjem sosednem mestu, ki ji po zakonu pripada in ki znaša okrog 50.000 goldinarjev, dobrega doktorja ali advokata samskega stanu, ki bi se obvezal urediti to zadevo. Če bi se to dobro izteklo, bi bila pripravljena omolžiti se z njim, kar bi se pa moralo zgoditi čim prej, dokler se ta ženska še mudi tu v zadevi svoje dediščine.

175.000 km prehodi človek v življenju

Kako dolgo pot prehodi človek v svojem življenju? Statistiki so izračunali tudi to. Vsak človek prehodi na dan povprečno 10 km, razen tistih, ki sede po pisarnah. Hoja po stanovanju in sploh vsak korak je seveda pri tem vračunan. 10 kilometrov dnevno pomeni 3500 kilometrov na leto. Če računamo, da živi človek povprečno 50 let, pridemo do zaključka, da prehodi v svojem življenju 175.000 km. To pa zopet pomeni, da bi lahko obhodil zemljo petkrat, ali 30 krat pot od Pariza do New Yorka.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

Tolikanj dolga je bila, da me je začeljena vznemirjati; zdaj je bo, sem si rekala, za tem ovinkom, ali nekoliko dalje, za onimle kolenom; in kolikorkrat sem se iztegnila naprej, tolikokrat sem se razočarana umaknila: nikjer nobene hiše, nikoder polj, nikoder velikih, prijaznih vrtoč — ničesar ne, razen te goste goščave in tega globokega molka... Mrežna vrata pri vratarjevi hiši so že dobivala barvo spomina, in glavna cesta je spadala v drugo dobo, v drugačen svet.

Tedajci se je mračno listje razmaknilo ter mi kazala jaso in kos neba, in kakor bi trenil, je neznanu grmovje izginilo, in obakrat poti se je dvignil živobarven, krvavoređ zid, ki je segal dokaj višje od najinih glav. Bila sva sredi rododendrov. To naglo odkritje je bilo zame tako nenadejano, da me je skoraj zabolelo. Gozdi me niso bili pripravili na ta pogled. Čveti so me begali s svojimi živoređimi obrazi, v neverjetnih množinah nakopičenimi drug vrhu drugega, tako da nisi videl ne posamezne lista ne posamezne vejice, ničesar ne, samo to krvavo, bujno fantastično rdečino, ki se je razlikovala od vseh drugih rdečih rododendrov, kar sem jih bila kdaj videla.

26

Pogledala sem Maksima: smehljal se je. »So ti všeč?« je vprašal.

Pogledala sem Maksima: smehljal se je. »Ti ugajajo?« je vprašal.

Komaj slišno sem odgovorila, da mi; vendar nisem zanesljivo vedela, ali govorim resnico. Zame so bili rododendri skromne, domače, dokaj običajne rastline rožnate ali nebesnmodre barve, ki rasto druga ob drugi na ličnih okroglih gredah. Ti pa so bili poslasti, ki so kipele v nebo, strnjeni kakor vojaško krsto; bili so kar prelepi in presilni, ne bitja iz rastlinskega sveta...

Bližnja sva se hiši: videla sem, da se cesta širi in tloravi ravni prostor, ki sem ga pričakovala; nenehoma spremljana oad krvave stene, sva zavila še enkrat in vendar še obstala v Manderleyju. Da, tu je bil zdaj tolikanj zaželeni Manderley, Manderley moje razglednice. Ljubek in lep, neoporečen v svoji izbratosti, zlaši, nego sem si ga zamišljala, je stal pred menoj, obdan od zelenih trat in travnatih teras, ki so se spuščale proti vrtovom, in v vrtovi so se spuščali proti morju. Avtomobil se je vzpel po kamniti privozu in obstal pred odprtim vhodom; skozi visoka okna sem videla, da je veža polna ljudi. Maksimu je ušla zamolčka kletvica. »Prekleta ženska! Ko ve, da ne maram teh stvari...« Nato je sunkoma zavrl.

»Kaj pa je?« sem vprašala. »Kaj delajo vsi ti ljudje?«

»Res se bojim, da jim boš zdaj morala stopiti nasproti,« mi je razburjen odvrnil. »Gospa Danvers,

da bi jo strela ubila, je zbrala vso služinčad in vse ljudi s posestva, da naju pozdravijo. Nu, tebi tako ni treba govoriti, opravil bom sam za oba.«

Malce oamljena, premražena od dolge vožnje, sem z drhtečo roko poiskala kljuko na vratih; a v tem je že prišel pot stopničah dvornik, spremljan od slug, ter mi odprl.

Bil je prileten mož dobrodušnega obraza; nasmehnila sem se mu in mu pomolila roko; on pa tega menda ni opazil, kajti brez drugega je vzel potno oedo in mojo torbico, mi pomagal iz voza in se obrnil k Maksimu.

»Torej, Frith, ove naju tu,« je rekel Maksim in slekel rokavice. »Iz Londona sva se odpeljala v dežju, a podoba je, da ga tu niste imeli, kaj? Ste vsi zdravi?«

»Da, gospod, hvala, gospod. Ne, v celoti je bil ta mesec bolj suh kot ne. Veseli me, da vas vidim spet doma, in upam, da ste se dobro imeli. Kakor tudi gospa.«

»Da, obadva sva se dobro imela, hvala, Frith. Malce trudna sva od poti; komaj čakava, da se napijeva čaja. Nisem bil pripravljen na vse to...« Z obratom glave je pokazal na vežo.

»Po nalogu gospe Danversove, gospod,« je rekel mož, ne da bi trenil z obrazom.

»Misliš sem si,« je Maksim suho odvrnil. Nato se je obrnil k meni. »Pojdiva, da brž opraviva, potem dobiš čaj.«

Vštric sva se vzpela po kratkih stopnicah, za na-

ma pa Frith in mladi sluga, ki sta nesla oedo in moj dežni plašč.

Če zdaj zaprem oči in si v spominu obnovim ta prizor, se vidim, kakšna sem morala biti, ko sem stala na hišnem pragu, šibka, plaha postavica v pleteni obleki, stiskajoča visoke rokavice v mokrih rokav. Vidim veliko vežo s kamenitim tlakom, na stečaj odprta vrata v knjižnico. Petre Lelyje in Van Dycke po stenah, in krasne stopnice, ki so vodile na galerijo za minstrele; in po vsej veži, vse tja do hodnikov, ki so vodili vanjo, morje obrazov, nagnjenih drug do drugega, radovednih obrazov z odprtimi usti, boljšičnih vame kakor množica, ki se zgrinja okrog krvavega odrja, jaz pa stojim kakor obsojenka z rokami zvezanimi na hrbtu. Od morja obrazov se je ločila visoka, koščena postava v črni obleki, postava, ki so ji dajale štrleče ličnice in velike, vdrti oči turobno podobnost s pergamenastorumenim lobanjo, nasajeno na okostnjak.